

DIRVA

Nr. 7

Sausis-January 18, 1963

Cleveland, Ohio

Trijų kalbų pasiklausius

PIRMADIENĮ KALBĖJO KENNEDY. DE GAULLE IR CHRUSČIOVAS. — REMDAMIESI TAIS PAČIAIS FAKTAIS JE PASIDARĖ PRIEŠINGAS IŠVADAS. — KENNEDY KALBĖJO, TURĖDAMAS GALVOJE SAVO PERRINKIMĄ. DE GAULLE PRANCŪZIJOS GARBE, O CHRUSČIOVAS Į VISKĄ PAŽIŪRĖJO IŠ RUSIJOS UŽKAMPIO ŠALTKALVIO TAŠKO.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Pirmadienį naujai kadencijai susirinkusiam kongresui prezidentas J.F. Kennedy padarė tradicinį pranešimą apie padėtį (state of the Union message). Nors JAV ūkinis stovis ir neesąstoks, koks turėtų būti, tačiau einama gerėjimo linkme, kam turėtų pasitarnauti jo, prezidento, siūlomas mokesčių sumažinimas, siekiant net 25%.

Faktas, kad Vakarų berlyniečiai dar esą laisvi, kaip ir padėtis Laose, Viet-Name ir Kuboje, esą kreditai Kennedy administracijos 2 metų balanse. Aplamai imant, įteigtį galima esą žiūrėti optimistiškai. Tiesa, kova su komunistų užmačiom palaidoti laisvąjį pasaulį ir toliau pareikalausianti daug pastangų. "Aš neižiūriu jokių ryškių pasikeitimų komunistų metoduose ir tiksluose. Bet jei įvykių raida galėtų paskatinti Sovietų Sąjungą pasirinkti taikos kelią -- pareiškė J.F. Kennedy -- tai tebūna jai žinoma, kad ir visos laisvos tautos eis tuo pačiu keliu. Bet iki ji nusispręs tai padaryti, ir iki pasaulis išvystys patikimą tarptautinio saugumo sistemą, laisvosios tautos neturi kitokio pasirinkimo, kaip likti apsiginklavusios... Mes niekada neturime pavargti stovėdami laisvės sargyboje, bet kartu mes niekada neturime sustoti siekį taikos."

Galvojant apie tą prezidento 5,500 žodžių pranešimą, kurį perskaityti jis užtruko 43 minutes ir vieną sekundę, tenka kiek nustebti žinomų faktų išrikiavimu. Jis, pvz., pasigyrė, kad per jo admi-

nistracijos du metus dirbančiųjų skaičius padidėjo vienu milijonu. Milijonas įspūdingas skaičius, bet kai milijoną palyginti su kitoje vietoje prezidento nurodytu faktų, kad JAV gyventojų skaičius padidėjo per metus keturiais milijonais, tada tas dirbančiųjų milijonas palyginus su dviejų metų gyventojų prieaug-

liu nėra toks įspūdingas, o atvirkščiai. Žodžiu, ūkinėje srityje prezidentas kol kas dar negali niekuo pasigirti.

Dar blogiau užsienio politikos fronte. Prezidentas minėjo Laosą, Viet-Namą ir Kubą. Ką gi -- Laose JAV atsisakė nuotakos į dalį krašto, bet komunistai savo Laosą kontroliuojamą dalį ir toliau tvarko kaip norėdami ir per ją sustiprino ginkluotos paramos tiekimą partizanams Pietų Vietname. Iš Kubos prezidento žygiai, tiesa, pašalino sovietų 42 raketų, tačiau lyg mainais už tai, sovietams buvo leista toliau stiprinti savo režimą JAV pašonėje.

Prezidento pastangos ginklavimosi srityje susitarti su Vakarų Europos valstybėmis iki šiol (Nukelta į 2 psl.)

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

• Japonai tvirtina, kad Raud. Kinija šiemet tikrai išbandys savo pirmą atominę bombą, tačiau tai dar, toli gražu, neturės karinės reikšmės. Išandyti ir pagaminti — du skirtingi dalykai.

• 32 sektantai iš Sibiro, neradę politinių prieglaudos teisių JAV ambasadoje Maskvoje, iššaukė atgarsius viso pasaulio spaudoje, paliekant besiteisi n a n č i u s JAV pareigūnus raudonais veidais. Ta proga Life savo vedamajame pabrėžia: "Jų bevaisis bandymas ieškoti pagalbos primena mums, kad 215 mil. Rusijos gyventojai nėra beveidžiai monolitai, bet individai su nemirtingomis sielomis, negyveną vien duona po bet kokia valdžia".

• Nikita Chruščiovas, savo Rytų Berlyne pasakytos

je taikos uvertiūrų ir grasi-nimų prijauktoje kalboje, tarp kita ko, pareiškė, kad Sov. Sąjunga turinti 100 megatonų hidrogeninę bombą, kurios negalima iššauti Vak. Europoje nepakenkus sprogimu pačiai Sov. Sąjungai.

• Chruščiovo žentui Adžubei vienos parodos metu palankiai išsireiškęs apie kai kurių modernistų paveikslus, uošvis atsakęs trumpai — "nutilk, jaunas žmogau!"

• Vak. Vokietija nutraukė diplomatinis ryšius su Kuba, atvykus Rytų Vokietijos diplomat. misijai.

• Kapituliavęs Katangos prezidentas Tschombe pareiškė bendradarbiausius su JTO atstovais ir centre Kongo vyriausybe, kad užbaigus Katangos savarankiško gyvenimo siekius ir įsijungus į bendrą Kongo valstybę.

• Naujasis Ohio gubernatorius James A. Rhodes, savo planuose numatęs administraciją apkarpyti 3000

Lietuviai pas Michigano gubernatorių... Iš kairės: LB Detroito apylinkės pirm. VI. Pauža, Mrs. G. Romney ir Michigano gubernatorių G. Romney, Dirvos bendradarbis K. Jurgutis ir inž. A. Petravičius.

DETROITO LIETUVIAI PAS GUBERNATORIŲ

Kai visi, peržengę Naujųjų Metų slenksį, po įvairių balių ramiai ilsėjosi, mes su LB Detroito apylinkės pirmininku V. Pauža ir ALTS Detroito skyriaus pirmininku inž. J. Gaižučiu, sudarę triumviratą, pasileidome Lansingo, Michigano sostinės, kryptimi. Detroito tyla, lyg po didžiųjų kautynių. Tik retai vienas kitas automobilis praskrenda ir tai, rodos, be jokio garso. Naujai prarastas ekspresas taip pat beveik tuščias. Vairavimas puiklausias. Gali su paukščiais lenktyniauti. Ne nepajutome kaip atsidūrėme sostinėje. Sustojome prie pasitaikiusio pirmutinio viešbučio. Perpildytas. Suradome kitą, ir tas pilnas. Priėjome išvados, kad ieškojimas viešbuty prieglaudos būtų tik tuščias laiko gaišinimas. Gaižučiui pasiūlius, nutarėm spausiti į Rytų Lansingą pas jo seną bičiulį inž. A. Petravičių ir ieškojimas viešbuty prieglaudos būtų tik tuščias laiko gaišinimas. Gaižučiui pasiūlius, nutarėm spausiti į Rytų Lansingą pas jo seną bičiulį inž. A. Petravičių ir ieškojimas viešbuty prieglaudos būtų tik tuščias laiko gaišinimas.

Lygiai 12 val. laiptuose pasirodė naujasis gubernatorius George Romney su ponia. Michigano tautinės gvardijos orkestrui sugrojus himną ir msgr. Clement H. Kern atkalbėjus invokaciją, gub. G. Romney davė priesaiką. Priesaikos ceremonijas atliko Mich. vyr. teismo šefas Lelend W. Carr. Orkestrui baigiant groti "Hail to the Chief", keturių patrankų 19 šūvių salutas suardė susikaupusios minios tylą, o devynių sprausminių žemas virš rūmų skridimas sudrebino mūsų sienas. Tai buvo ženklas, kad naujasis gubernatorius George Romney perėmė valstijos valdžią. Priesaikinius kitus valstijos pareigūnus, gub. G. Romney pasakė inauguracinę kalbą, kuri buvo minios 15 kartų audringų aplovismentų pertraukta. Jo kalboje atsispindi didi valstybininko išmintis. Nors jis respublikonas, bet ne vienu žodžiu nepaminėjo savo partijos. Jis kreipėsi į visus piliečius, kviesdamas atgimti, atgaivinti tautos pasitikėjimą Michigano valstija. Po atitinkamų maldų gubernatorių apžiūrėjo karinius dalinius, ir pati iškilmingoji inauguracijos dalis baigėsi.

Nuo 3 iki 5:30 val. gubernatorius G. Romney su ponia priėmė svečius savo kabinete, visiems paspausdamas ranką. Jo kabinetas antrame rūmų aukšte. Rūmų sienose kabo didžiuliai buvusių gubernatorių paveiksai. Susigrūdimas nepaprastas. Nėbuvo nė vietos nė laiko net apsiaustams pasidėti. Popusantros valandos minios traukimo išpraktaitavę įsiveržė ir mes į gubernatoriaus kabinetą. Radome

rėpiama minia. Rūmai papuošti žvaigždėmis vėliavomis. Orkestras groja maršus.

Kaip gardumynai — desertas duodama pačiu paskutiniu patiekalu, taip ir mūsų šokėjų grupė buvo išvesta į sceną, lyg užsi-gardžiavimui, paskutiniam programos numerui atlikti. Nepaprastai puikų įspūdį padarė žiūrovams ir pačiam gubernatoriui, kai studentė G. Šileikaitė gražia anglų kalbos tarsena, priėjusi prie mikrofono, supažindindama auditoriją su šokiais, palinkėjo gub. G. Romney vaisingo gubernatoriavimo. Praplupo keliolikos tūkstančių rankų aplodismentų audra. Mūsų šokėjų grupė pašoko Subatėlę, Danutė Miškinytė solo lietuvišką baletą, o pabalgai buvo užstaktas Malūnas. Grakštūs judesiai, mirguliuojančios tautinės suknišos, berniukų balta apranga stipraus prožektoriaus šviesoje kelių tūkstančių rinkitnei auditorijai sudarė pasakišką vaizdą.

Neveltui grupės vadovei Galinai Gobienei dėkojo pats gubernatorius George Romney, prašydamas visų šokėjų pavardžių sąrašo. Iš tiesų, Galina Gobiene didžios padėkos yra užsitarnavusi visos Detroito lietuvių kolonijos, nes ji antrą dešimtmetį didžiu pasiaukojimu moko jaunimą tautinių šokių meno ir vykusiai populiariai lietuvių vardą kitų tautų tarpe.

Atrodo, kad pirmą kartą lietuviai taip energingai buvo įsijungę į paskutinių Michigano valst. gubernatoriaus rinkimų akciją ir pirmą kartą taip aktyviai dalyvavo jo inauguracijoje. Ši akcija ir asmeniniai kontaktai, kurie bus tęsiami su gub. G. Romney, gali būti labai naudingi ne tik Michigano valst. lietuviams, bet ir visai mūsų tautai. O to mes visi trokštame.

K. Jurgutis

Vasario 16 Gimnazijoje per suruoštą Kalėdų eglutės vakarą, kuriame buvo daug svečių lietuvių ir kitataučių, gimnazijos mokiniai, paruošti mokytojos E. Tamošaitienės, vykusiai suvaidino kalėdinį vaidinimą "Kristaus gimimas". Kostiumus ir scenos apipavidalinimą paruošė dail. Alf. Krivickas. Nuotraukoje viena vaidinimo detalė -- gieda Kūdikėlio garbintojai.

LIETUVA NĖRA SOVIETŲ SAJUNGOS DALIS

Lietuvos diplomatijos šefo raštas Vakarų Europos Sąjungos generaliniam sekretoriui. Sąjunga yra Europos valstybių karinė organizacija, kurioje dalyvauja Belgija, Didžioji Britanija, Italija, Liuksemburgas, Olandija, Prancūzija ir Vokietija.

Vakarų Europos Sąjungos bendrųjų reikalų komisija yra išleidusi Berlyno bylos dokumentų rinkinį su žemėlapiu, kuriame Lietuvos teritorijos dalis, atvaizduota žemėlapyje, yra pavadinta "Sovietų Sąjunga".

Aš turiu garbės atkreipti Tamstos dėmesį į tai, jog toks Lietuvos teritorijos pavadinimas yra nesuderinamas su teisės bei teisingumo dėsniais. Yra visuotiniai žinoma, kad Sov. Sąjunga laiko Lietuvą neteisėtoje karinėje okupacijoje, kuri, einant v. Ribbentropo-Molotovo susitarimais, buvo primesta Lietuvių tautai jėga, prieš jos valią ir pažeidžiant tarptautinę teisę. Lygiu būdu buvo neteisėtas vadinas Lietuvos "įjungimas" į Sov. Sąjungą. Todėl Lietuva negali būti laikoma Sov. Sąjungos dalimi.

Kad kalbamas pavadinimas neturi jokio pagrindo,

aiškiai matyti ir iš to fakto, kad tame pačiame žemėlapyje Rytprūsiai yra pažymėti esant sovietų ir lenkų administracijoje, o ne kaip Sov. Sąjungos ir vad. Lenkijos liaudies respublikos teritorija. Tokiu būdu, jei Vakarų Europos Sąjunga neatsižiūri sovietų ir Varšuvos komunistinės valdžios aktų, liečiančių Rytprūsius, nėra mažiausio pagrindo Sąjungai elgtis kitaip nukreiptų prieš Lietuvą sovietų užmačių atžvilgiu.

Aš tikiuosi, kad Lietuvos teritorija pasakytame žemėlapyje buvo pažymėta kaip Sov. Sąjungos dalis dėl Sąjungos staigų neapsižiūrėjimo. Vis dėlto, rūpindamasis tiek Lietuvos interesais, tiek Vakarų Europos Sąjungos moraliniu orumu, prašau Tamstą malonėti padaryti kas reikia, kad Sąjungos leidinio, liečiančio Berlyno bylą, žemėlapis, būtų pakeistas kitu, kuriame Lietuva nebūtų pažymėta kaip Sov. Sąjungos dalis.

Mano nuomone, tais atsitikimais, kuriais yra reikalinga apibūdinti dabartinę Lietuvos padėtį, pav., žemėlapiuose, taisyklinga formulė yra ši: "Lietuva (sovietų okupuota)" arba "Lietuva (Sov. Sąjungos okupuota)".

ARKLIŲ LENKTYNĖS DUSETOSE

Per Grabnyčias, vasario mėn. 2 d., Dusetose kiekvienais metais ant Sartų ežero įvykdavo tradicinės arklių lenktynės. Toms lenktynėms pradžia, kaip spėjama, yra davę rusai sentikiai, kurie buvo apgyvendinti Zarasų krašte po 1863 metų nepavykusio sukilimo, išstremtųjų lietuvių vietoje. Jos būdavo daromos ant Sartų ežero, grynai mėgėjinio pobūdžio, kuriose dalyvaudavo lietuviai ir rusai sentikiai su savo bėgūnais.

Pirmosios organizuotos arklių lenktynės įvyko 1932 metais. Jas suorganizavo Dusetų rajono argronomas Vaclovas Butkys, padedant komitetui, kuris toms lenktynėms įvykdyti buvo įsteigtas. Tose lenktynėse dalyvavo 32 bėgūnai. Lenktynės įvyko ant Sartų ežero per Grabnyčias. Pirmą vietą laimėjo A. Skvernavičius iš Obelių valsčiaus, Rokišio apskr. Jo arklys nubėgo riščia 2000 metrų per 3 min. ir 32 sekundes. Laimėtojams premijas išmokėjo žemės ūkio Rūmai. 1933 m. bėgimo distancija buvo nustatyta 1600 metrų, ku-

rią naudodavo tarptautinėse arklių lenktynėse. Nuo 1936 m. lenktynės buvo daromos dvi dienas. Antrą dieną buvo paskirta grynai jaunimui, kurie įdomavosi lenktynėmis. Jie su savo bėgūnais darydavo tarpusavy lenktynes. Taip pat per tą dieną, kad pajvairinus programą, buvo įvesta komišku scenų ir "krikštydavo" bėgūnus, kurie dar neturėjo vardų. Jiems buvo duodama gražūs lietuviški vardai.

Arklių lenktynės Dusetose pasidarė populiarios ne tik Zarasų apskrityje, bet ir visoje Lietuvoje. Kiekvienais metais jose dalyvaudavo virš 50 bėgūnų, kurie atvykdavo ne tik iš Zarasų apskrities, bet iš Utenos, Ukmergės, Biržų, Panevėžio, Telšių ir iš kitų apskričių. Jas rėmė žemės ūkio Rūmai, Maistas, Lietūkis, Pieno Centras ir kitos įmonės. Maistas ir Pieno Centras joms skirdavo pinigines premijas, o Lietūkis pinigines ir daiktines, pav., plūgą, spyruoklines akėčias, trašų ir pan.

Lenktynės kiekvienais

Zirgų lenktynės ant ežero ledo.

metais sutraukdavo daug žiūrovų iš įvairių apylinkių. Jų tarpe būdavo aukštų apskrities pareigūnų, karininkų, vyriausybės ir diplomatinio korpuso bei spaudos atstovų ir kitų profesijų žmonių. Tų lenktynių pasižiūrėti buvo atvykę ir valstybės prezidentas A. Smetona. Taip pat atvykdavo fotografų ir filmuotojų, pav. broliai Matūzai, kurie dabar gyvena New Yorke. Ta proga Dusetose įvykdavo turtinga gyvulių mugė ir tautodailės paroda.

Arklių lenktynės Dusetose pasidarė tradicinė šventė. Jos įvykdavo net II-trojo Pasaulinio karo metu tiek

rusų bolševikų, tiek ir vokiečių okupacijos metu. Ir dabar toji tradicija okupuota yra palaikoma, tik, žinoma, nesudaro to įspūdžio, kuris būdavo nepriklausomybės metais.

Petras Matekūnas

TRIŲ KALBŲ...

(Atkelta iš I psl.)

nedavė rezultatų, susidūrus su de Gaulle užsispyrimu. Likimas norėjo, kad kaip tik prezidentui Kennedžiui kalbant ateitų žinia, jog gen. de Gaulle atmetė JAV pasiūlymą perleisti Prancūzijai Polaris raketą.

De Gaulle atsakymas buvo pa-

reikštas tą patį pirmadienį Paryžiuje įvykusioje spaudos konferencijoje. Priešingai JAV prezidentui, de Gaulle neduoda atsakymų į atskirus žurnalistų klausimus, bet tie klausimai jam pateikiami raštu. Jais pasinaudodamas de Gaulle paruošė monologą, kuriame jis palietė dalį jam patiekty klausimų, kitus tiesiog nutylėdamas kaip nebuvusius. De Gaulle pareiškė, kad Prancūzijos garbė reikalaujanti turėti savo nepriklausomą atominių ginklų arsenalą ir teisę juo pasinaudoti savo nuožiūra. Ne tik garbė, bet ir praktiški sumetimai, nes gali atsitikti, kad sovietų raketomis grąsant pačiai Amerikai, JAV gali atsisakyti ginti Europą. Negali sakyti, kad toji de Gaulle prieda būtų visai bepagrindo ir negali priekaištauti, kad Kennedy administracija neįkvėpė jam pasitikėjimo.

Toliau de Gaulle pasisakė ir prieš britų įsileidimą į Europos Bendrąją Rinką su kokiomis nors specialiomis sąlygomis, leidžiančiom jiems palaikyti glaudesnius ryšius su savo commonwealtho kraštais. Jis pasisakė ir prieš

Atlanto sąjungą, kurioje domiuotų JAV.

Pagaliau trečią kalbą tą patį pirmadienį pasakė Nikita Chruščiovas, atvykęs į Rytų Vokietijos komunistų partijos kongresą Rytų Berlyne. Lyg ir atsakydamas į Kennedy taikos troškimą, Chruščiovas pareiškė, kad sovietai nepradės karo komunizmo įvedimui kitame krašte, tą uždavinį atlikti turinti pati darbininkų klasė ir jis ją palaikysias. Iš viso jam neegzistuojanti tautinė ar valstybinė, o tik klasių problema. "Mūsų broliai yra darbininkai, valstiečiai ir inteligentai. Mūsų priešai yra išnaudotojai". Imperialistai, dabar kovoją už vokiečių sielą ir norį karo vokiečių kraują. Amerikiečiai nesąpatenkinti dabartinėmis vokiečių divizijomis, jie norį daugiau. Walter Ulbricht (jo vietininkas Rytų Vokietijoje) esąs dailidė, o jis pats Nikita, šaltkalvis. Kartu jie kovoją prieš išnaudotojus ir už darbininkų vienybę...

Tenka iš tikro pripažinti, kad iki šiol nė vienas šaltkalviui nepasisekė padaryti tiek daug bėdos ir vargo, kaip tam.

Neolituany Orkestro įgrota plokštelė "Mes Grojame Jums" galima įsigyti:

BOSTONE: Antanas Vileniškis, 5 Adams St., Dorchester, Mass.
CLEVELANDE: Dirva ir Vaclovas Vinclovas, 1903 Sunset Dr., Cleveland 17, Ohio.

CHICAGOJE: Cezaris Modestavičius, 6456 So. Talman Ave., Chicago 29, Ill.; Rimas Mulokas, 3210 W. Marquette, Chicago 29, Ill.; Jonas Našlūnas, 6829 So. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill.

DETROITE: Jonas Gaižutis, 591 W. Grixdale, Detroit, Mich.
NEW YORKE: Juozas Maurukas, 84-23 116th St., Richmond Hill 18, N.Y.

LOS ANGELES: Vytautas Aleksandriūnas, 2458 Silver Lake Blvd., Los Angeles 39, Calif.
PHILADELPHIJOJE: Petras Mitalas, 7322 Oak Ave., Philadelphia 26, Pa.

TORONTE, KANADOJE: P. Kvedaras, 325 Wellesley St., E. Toronto 5, Ont.

THE STATION OF THE NATIONS WXEN-FM 106.5 mgc.

TĖVYNĖS GARSAI kiekvieną penktadienį 8-9 val. vak.
BALTIJOS AIDAI kiekvieną pirmadienį 8-9 val. vak.

JUOZAS STEMPUZIS, Vedėjas
4249 Lambert Road,
Cleveland 21, Ohio

Štotes Telef.
241-8306

Namų Telef.
382-9268

Už vieną dešimtuką perkate laikraštį... 2 plyteles saldumynų... ar keturdešimt valandų šviesos su 100 vatų lempute!

Saldumynai suteikia greitos energijos.

Laikraščiai informuoja.

Ir šviesa — ką gi, niekas nenori valgyti ar skaityti tamsoje.

Elektra yra būtinybė. Bet elektra kartu yra ir nereikalinga antis.

Kas mėnesį sąskaita ateina į namus. Jūs žiūrite į sąskaitą, spaudžiate tarp pirštų, skaitote įvairius skaitmenis.

Bet ji yra

Nuolatinis priminimas, kad kažką pirkti.

Bet ką?

Tai ir yra trintis su elektra.

Negalite jos matyti, girdėti, užuosti ar ragauti.

Su ja neįslinksi į namus gražioje dėžutėje ir nesakysi: "Žiūrėk, brangioji, nupirkau naują elektrą. Ar kaimynai nepavydės?"

Viena šeimininkų pasakojo mums, kaip ji domėjosi elektros sąskaita ir rado, kad "mes naudojame TV praėitą mėnesį ištisus 74 valandas. Skalbiau ir džiovinau 21 kartą skalbinius, kepinau 175 riekės duonos, siurbiau dulkes 18 minutes į dieną. Gi vonios kambaryje šviesa degė 67 valandas..."

Įskaitant lemputes, elektros priemonės ir pan., ji turėjo 63 elektrinius pagalbininkus savo namuose.

Elektra taip pat suteikia jėgą jūsų elektriniams indams. Šviečia jūsų šviesai. Dirba ilgas, sunkias valandas jūsų namuose.

O vis tik, elektros vienetas miesto gyventojams tikrumoje kainuoja 11% žemiau, nei tai buvo 1946 metais. Tai kodėl gi jūsų bendra elektros sąskaita nėra 11% žemesnė nei buvo 1946?

Jūs mėgstate elektrą.

Jūs mėgstate elektrines skalbimo, džiovinimo, šaldymo, šildymo, valymo mašinas ir TV.

Jūs įgyjate vis daugiau ir geresnes priemones, daugiau ir geresnės šviesos.

Ir jūs naudojate daugiau.

Jūs naudojate dvigubai daugiau elektros, nei 1946.

Elektra yra jūsų geriausiu pirkiniumi jūsų šios dienos biudžete.

Šiandien jūs galite pirkti daug elektros vienu plonu dešimtuku.

Tikrumoje, jūs jau perkate už dešimtuką ją šiuo metu.

The ILLUMINATING Company
An Investor-owned Company Serving The Best Location in the Nation

DIRVA THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio. Telephone: 431-5344
Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:
Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

SPAUDA VISUOMENĖS SVARSTYKLĖSE

1963 metus pradėdam su keliais šimtais naujų prenumeratorių. Tai yra ne vien tik prenumeratos inventarizacijos rezultatas — eilė naujų kortelių — bet tai padidėjimas šeimos, kuria džiaugiasi didelis skaičius Dirvos šeimos narių.

Džiugu, kad tame skaičiuje randame daugiausia mūsų akademinio jaunimo. Nestinga jame ir senosios kartos ateivių, nors jie ir nusiskundžia mažomis raidėmis. Kas bebūtų, augantis spaudos prenumeratorių skaičius yra gera naujiena ne vien Dirvai, bet visai lietuvių visuomenei.

Nestigo mūsų spaudoje nuogastavimų, pamokslų ir pabarimų, kad krintas visuomenės susidomėjimas spauda — laikraščiais ir knygomis. Netenka abejojti, kad tokioje spaudos kiektybėje atsiradusieji skundai turi ir pagrindo. Laikraščiai ir žurnalai (tent žurnalų formoje leidžiamų laikraščių) nestokojaime. Jų tarpe bus vienas kitas nusiskundžias krintančia prenumerata.

Skaitytojai pavargo, ir tokių, kurie dar prieš 10 metų bandė perskaityti beveik visus lietuviškus laikraščius, skaičiai mažėja. Spaudos kiektybė netenka išspręsti dirbtinomis priemonėmis, ji išsprendžia savaime, pačiam skaitytojui tarus savo balsą. Čia jau nepadės visuomenei metami kaltinimai, kad ji spaudos neskaito. Skaitytoji spaudą, perka knygas. Ir jai palieka teisė spręsti, ką ji turi skaityti ir pirkti. Tai pačios visuomenės privilegija. Visuomenės svarstyklėse randasi ir mūsų spauda.

Yra taisytių blogybių, yra vienu kitu įsimitusio grybo. Tai taisyti. Bet tai ne visuotinis reiškinys.

Pradėję džiugiai gaida, dainos nebaigę neišsilakstykime. Daugiau ar mažiau prenumeratorių, daugiau ar mažiau knygos skaitytojų, ne vien statistikos reikalas. Lietuvių spaudos ir knygos kelias išvijojoje nėra toks jau labai paprastas. Yra įvairių šalutinių aplinkybių, kurios vieną laimėtą dolerį išsineša pro kitas duris.

Auga pašto išlaidos, auga spaudos medžiagų kainos, kitaip sakant, auga kaštai. Nejaunėja, o sensta mašinos ir kitos gamybos priemonės. Tie klausimai kelia rūpesčių, kaip kelia rūpesčių netiesioginių mokesčių kilimas, taip garsiai kaltant apie mokesčių sumažinimą.

Jau buvome anksčiau minėję, kad yra norinčių skaityti ir domėtis mūsų spauda tuose kraštuose, kur doleris yra brangus ir mūsų spaudą prenumeruoti neįmanoma. Daugiausia Vokietijoje, bet ne mažai tautiečių atsiranda ir Pietų Amerikos kraštuose, dolerio nebeįkandančių. Jų aprūpinimas mūsų spauda — mūsų garbės reikalas. Turėtume, kas galim, prisidėti prie jų prenumeratos padengimo. Patiems laikraščius leidėjams tai būtų per daug sunki našta. BALFas labai žymiai prisideda prie Vokietijoje gyvenančių lietuvių aprūpinimo mūsų spauda. Kyla klausimas, ar tai tik vieno BALFo pareiga?

Gal kai kur ir klysdami, bet žiūrime ateitin optimistiškai nusiteikę. Sunkumų yra, bet jų nebijai, kai matai, kad nesi vienas paliktas "virti savame sose". O kad nesame vieni, rodo augantis Dirvos bendradarbių ir skaitytojų skaičius. Ir taip ranka rankon žengiam į šešiasdešimt trečiuosius, kurie turėtų būti didesnių darbų ir šviesesnių vilčių metai.

(J.Č.)

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

TREMTIES LATVIŲ PAŠTO ŽENKLAI

Amerikoje gyvenantieji latviai, prisimindami savo valstybę, išleido pašto ženklus angliškai, Viena spalva.

Abu didelio formato. Viena matomos latvių ir amerikiečių vėliavos. Yra toks užrašas: Anniversary of LATVIA'S official recognition by United States of America, July 27, 1922. Kitame atvaizdas Warren G. Harding, JAV prezidento, 1922 liepos 27 d. pripažinusio Estiją, Latviją, Lietuvą nepriklausomomis valstybėmis. Tas užrašas angliškai taip skamba: Recognizes de jure the State-

hood of ESTONIA, LATVIA, LITHUANIA.

Ar lietuviai ką panašaus padarė?

Alg. Gustaitis
Los Angeles

GARDAUS MAISTO SIUNTIMAI I VISUS KRASTUS. PRISTATOMA PER 3-4 SAV. PILNAI GARANTUOTA PRASYKITE SARASU IR KAINORASCIU. GRAMERCY SHIPPING Co. 118 E. 28TH STREET NEW YORK 16, N. Y. Tel. MU 9-0598

Bendras scenos vaizdas su visais veikėjais, vaidinusių "Kristaus gimimą" Vasario 16 Gimnazijoje Kalėdų eglutės vakare. Vaidino gimnazijos mokiniai, paruošti mokytojų E. Tamošaitienės. Dekoracijos ir kostiumai dail. Alf. Krivicko.

LNT Tarybos suvažiavimas vasario 23

(2)

AUKOS LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS FONDUI YRA VISIŠKAI ATSKIRAS REIKALAS

LNT griežtai atmeta teigimus, anot kurių LNF "skaldo" visuomenės lėšas ar "atima" jas ištos ar kitos organizacijos išdo.

Mes nesamir negalim lietuviškos veiklos reikalams susiorganizuoti valstybiškai, tad niekas negali nustatyti ir privalomų mokesčių tai veiklai finansuoti. Visas duokles tam reikalui ir vadiname gi tik aukomis, tai yra, grynai savanoriškas duoklėmis: kiekvienas pats apsisprendžia, ar duoti, kada duoti ir kiek duoti.

"Atėmimas" lėšų iš to ar kito organo išdo įvyksta kiekvienam atveju, kai tas ar kitas asmuo dėl kokios nors priežasties apsisprendžia jam mažiau duoti arba ir visai neduoti. Jei taip iško nors "atimtas" pinigais visgi atiduodamas kitam veiklos organui, tai tas pinigais yra tik grąžinamas, jei ir ne į tą patį išdą, kuris jo buvo laukęs, tai tikrai į tos pačios veiklos visuomenę.

Tad ir LNF niekad nėra "atėmęs" lėšų nei iš ALT, nei iš Vliko ar kurio kito išdo ar fondo, o jei yra "atėmęs", tai tik iš jo rėmėjų asmeninių interesų, kadangi, jei tie konkretūs pinigai nebūtų paskirti LNF remiamos veiklos reikalams, tai jie būtų paskirti kuriems nors svarbiems arba ir nesvarbiems privatiems reikalams tenkinti. Nestarp LNF ir kitų veiklos organų nėra tokios alternatyvos, pagal kurią, "ten neduok, duok tik čia", ar "jei čia duodi, tai niekam kitam neduok".

Iš tikrųjų, LNF rėmėjų daugumas tuo pačiu metu mažiau ar daugiau (pagal savo apsisprendimą) paremia ir kitus veiklos organus, neišskiriant ir ALT, taigi, neišskiriant ir vadinamo LNT "priešo" Vliko.

"ANT DVIEJŲ KEDŽIŲ SEDĖJIMAS"

LNF rėmėjai ne tik daugeliu atvejų aukoja tų organų rinkliavose, bet daug kur per bendruomenės organus arba ir per ALT organus veiklai dayvauja jų organizavime. Kaikam tai atrodo "dvilypumas", "ant dviejų kedžių sedėjimas"...

LNT valdyba neneigia, kad tokiu išpūdžiu ir priekaištui atsirasti sąlygos šiek tiek palankios. Bet ji mato, kad tam yra ir gyvenimiškų priežasčių, dėl kurių su tais "keistumais" ar "nenuoseklumais" reikia sutikti ir dėl jų nesijaudinti.

Ir ALT, ir Vliko tikslai visiems lietuviams nepriklausomybininkams geri, tų tikslų siekimas remtinas. Ir darbai -- kai kurie -- tvarkoj, verti pritarimo ir visokios, taigi ir finansinės paramos. Dėl eilės jų kitų darbų nuomonė nebe vienoda. Mums kaikurie iš jų atrodo arba nereikalingi, arba nesėkmingi, "neapsimoką", sukelia tik nepateisinamą jėgų ir lėšų "ėdimą". Tokių nuomonių ir gana tvirtai pa-

matuotų įsitikinimų kyla netikėtai tarp arčiau prie tų reikalų esančiųjų tarpe, o ir toliau stovintuose visuomenės sluoksniuose. Dėl to jie nusprendžia "atimti" savo aukojamas lėšas iš ten, kur netiki, kad jos būtų pakankamai tikslingai naudojamos. Tačiau daugelis, ir ne be pagrindo, mano, kad bent dalis ir ALT (ar Vliko) veiklos visgi tebėra neapleistina.

Tuo pačiu metu, štai, LNF telkia lėšas visiškai kitiems reikalams, kurių, kaip matėme, nei ALT, nei Vlika, nei eilė kitų organų kažkaip -- ar nenorėjo, ar negalėjo -- neprisirėngė ir neatrodo kad kada nors prisirengs atlikti.

Jei kas nepasitiki, kad ir LNT tai padarys, arba mano, kad to visai nereikia, tas neremia ir LNT užsimojimo, neaukoja LNF Fondui. O jeigu kas tiki, -- tvirtai, ar nors "rizikuodamas" -- tas ryžtasi paremti, prisidėti. Ir tai nei kiek nesusikerta su jo pilnu ar daliniu rėmimu ALT-Vliko ar kurių kitų organų veiklos. LNT rėmimas nėra išpareigojimas aną rėmimą sulaukyti ar siaurinti. Tai yra tiesiog tik aukojimas lietuvių nepriklausomybinės veiklos reikalams daugiau. Panašiai, kaip yra aukojimas daugiau, kada atskirai aukojama Vasario 16-tosios Gimnazijos reikalams, Lituanus reikalams, "Palik ašaras Maskvoj" knygai skleisti, "milioniui fondui" ir tt.

GRYNAI PASITIKĖJIMO IR APSPRENDIMO KLAUSIMAS

Ryšium su "Vasario 16-tosios" rinkliavomis nėra pagrindo kelti varžybų klausimui. LNT netramdo savo bendradarbių nei aukoti kitose rinkliavose, kiek jie įvertina reikala remti tuos darbus, kuriems tos rinkliavos daromos, nei netgi padėti jas organizuoti.

Bet LNT neslepia savo kritiškų pažiūrų į visos eilės ALT ar Vliko darbų tikslingumą, reikalingumą ar kaikiurių uždavinių apleidimą, laikymą "posūniškoj" vietoj, ir neslepia nuomonės, kad tais ir tais atvejais yra gaila visuomenės suaukotų lėšų, pavertiamų smulkiai prirašytais, bet praktiškai nereikalingais ir didžia dalimi į šukšlininkus patenkančiais popieriais.

Tuo pačiu metu LNT nemato priežasties varžytis nuokvietimo paremti užsimojimus, kurių reikalingumą ir net įvykdomumą ji tiki. Kas tomis nuomonėmis ir tikėjimu pasitiki, tas aukoja ir (arba net ir vien) LNF rinkliavose: aukoja ne įsakyti, neprivesti, o tik remdamiesi savo samprotavimais ir nusprendimu, kas jiems atrodo racionaliau, patikimiau.

SVARBIOJI NEVIENINGUMO PRIEŽASTIS

Pažiūrose į darbo linkmių ir būdų pasirinkimą esami skirtumai yra pagrindinė ir vieninge išsvarbi priežastis mūsų taip dažnai linksniuojamos "organizacinės vienybės" stokos. Tai yra faktas, kurio negalima panaikinti nei entuziastingomis deklaracinėmis vienybės sutartimis, nei "politinių jėgų" balansavimais.

Nėra neįmanoma atrinkti, kas vykdytinuose darbuose racionalu ir reikalinga, ir kas ne. Bet dalykams esant taip, kaip jie dabar yra, tai dar sunku. Tad lieka tik bandyti dirbti, kitiems nekludant, pagal savus supratimus. Savitarpinis kludymas, jei jo ir yra buvę, šiandien galima sakyti, yra beveik visai išnykęs. Tai svarbi pažanga. Reikia sustiprinti susipratimą, kad ir tų ar kitų darbų rėmimo irgi išnyktų savitarpinio kludymo užsimojimai. Tegu

bus nekludoma tautiečiams prisidėti savo jėgomis ir lėšomis prie Lietuvos nepriklausomybės idėjos gynimo ten ir taip, kaip rodo jų supratimas ir kaip veda jų sąžinė.

PAGRINDINĖS LNT PASTANGOS

Lietuvos Nepriklausomybės Talka kukliomis jėgomis (tik tokiomis, kokių turi -- neapsiimančiomis vien savais smūgiais nei Lietuvą išlaisvinti, nei pasaulio politiką vairuoti, nei netgi lietuvių tautai vadovauti), savo pastangas ir bandymus kreipia ypač į tris dalykus:

1) Stiprinti, stiprinti ir dar kartą stiprinti kaupimą duomenų apie tai kas dabar vyksta Lietuvoje ir patvarkyti tuos duomenis taip, kad jie būtų parankūs panaudoti, kai ištinka reikalas Lietuvos interesui padėti ar jam ginti.

2) Ko išradingiau naudoti sudarantias galimybes skleisti ir palaikyti gaudai ir tikėjimui Lietuvoje, kad laisvė išlikusieji lietuviai dar nenuskendo svetimuose vandenyse, dar nepamiršo Lietuvos, kad siekia jai geresnių dienų ir dar nėra nuleidę rankų.

3) Atsidėjus paruošti ir išleisti leidinį, atsakančią nežinantiesiems į svarbiuosius klausimus apie Lietuvą ir jos problemas.

KO LNT NESAKO IR KĄ SAKO

Tų dalykų tiesiogiai nedarys nei tūkstančiai, nei šimtai, net nei dešimtys. LNT kreipiasi į tautiečius tik pritarimo, kad tai reikia daryti, ir pagalbos, paprastai išreiškiamos lėšomis. Tuo prisidėti gali nors ir šimtai tūkstančių! LNT nesako, -- pamirškite visa kita. Tik sako -- nepamirškite ir to. Nepamirškite šiandien, nepamirškite rytoj, nepamirškite Lietuvos Nepriklausomybės Dienos progą, nepamirškite ir visomis kitomis progomis ar be progų.

TOLERANCIJA -- SVARBUS VIE- NINGUMO REIŠKINYS

Yra vietų, kur bendrinių iškilmių metu ten pat vykdomos rinkliavos atskirai, sakysim, Vliko ir LNT veiklai remti. Iš vienos pusės tai nėra labai smagu matyti: tai pabrėžia, kad mes to paties tikslo siekiame vieni vienaip, kiti kitaip, ir kad yra tarp mūsų nesuderinto pažiūrų skirtumo. Bet iš kitos pusės, tai liudija ir svarbiausį vieningumo požymį -- toleranciją. Jei paskirus uždavinius galima stengtis vykdyti nors ir atskirai, bet be savitarpinio kludymo, tai galų gale gražu yra ir tai, kad ir remti tuos ar kitus užsimojimus irgi galima be savitarpinio kludymo, o solidariai tolerantiškai.

Šioje tolerancijos dvasioje tebūnie švenčiama 45-toji Lietuvos Nepriklausomybės Diena, tebūnie organizuojama ir parama visiems tikslingiems ir vertiems užsimojimams.

Dirvoje jau galite įsigyti ar užsisakyti paštą naujai išleista

ST. SANTVARO

poezijos rinkinį

AUKOS TAURĖ. Kaina --

\$2.50. išleido Lietuvių Enciklopedijos leidykla.

MOKAME

4 1/2 %

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.

MONIKOS KRIPKAUSKIENĖS KŪRYBINGAS

REČITALIS (Melomano įspūdžiai)

Solistė Monika Kripkauskienė, plačiau žinoma iš Chicago lietuviškos Operos spektaklių bei iš koncertinių lietuvių kolonijose bei amerikiečių pasirodymų, reprezentavosi rimtai paruoštos programos rečitaliu. Tuo būdu, išskiriant Aldoną Stempužienę, kurios rečitalis Chicagoje, be-
rodė, numatomas ateinantį pavasarį, jau visos chigaginės Operos pirmąją solistai įgyvendino tauriamos "meninės atskaitos" vokalinius rečitalius. Ir pademonstravo ilgamečių siekimų, tebevykstančio brandimo, laimėtos pažangos, kultūrinio - meninio suvartėjimo rezultatus.

Šia proga gal nereikėtų nuslėpti, jog mūsų koncertų lankytojai masiškai dar nėra, tikrąja to žodžio prasme, dainavimo technikos, vokalinio repertuaro ir tolygių dalykų smaguriautojai. Koncertų klausytojai, kaip taisyklė, linksta tokiam repertuarui, kuris jau yra žinomas ir jau buvo daręs patrauklų įspūdį. Nes negirdėtos muzikos ar dainos klausytis reikia nemenko protinio įsitempimo, kam publikos dauguma gal ir nėra linkusi. Mišrios bei atsitiktinės programos koncertuose užtikrintus plovimus sukels Butterfly, Toscos, Pajacy bei panašios populiarios operinės arijos ir adekvataus pobūdžio repertuaras, neišskiriant net visais atvejais banalaus "Oi, berneli, vienturi" dueto.

Rečitaliuose interpretuojami (skirtingos formos, muzikinių stilių ir pan.) vadinamų "grupių" perlai plačiai klausytojų auditorijai nevisada yra įkandamas kevalas ar viliojantis skanėstas. Ypač jei stilistinės grupės (kaip vakarų pasaulyje yra įprasta) būna pildomos originaliu tekstu, t.y. publikai dažniausia nesusiprantamomis kalbomis. Lietuviai mėgsta gražų dainavimą, bet gal nėra įpratę gilintis į repertuaro stilistiką, į kompozicinius subtilumus ar į interpretacijos originalumą bei siekiamą tobulumą. Klausytojai, sakysim, gėdžia pamėgtų vokalinių kūrinių, jaudinančių ar graudenančių bei linksminančių melodijų ir širdis kutenančio teksto žodžių.

Rečitalinė programa kaip tik iškrypsta iš pamėgimo vėžių ir prašosi subtilesnio, muzikiniai jautresnio reagavimo, netgi ir vokalinės ar instrumentalinės literatūros pažinimo.

Ne vien prestižui atlaikyti, bet gal labiausiai meninių akstinių inspiruojama, sol. M. Kripkauskienė (panašiai kaip ir kiti prasisiveržę vokalistai) nepailstamomis pastangomis siekia dainavime galimos tobulybės. Jinai nelengvu triūsu, nuo tiesioginio kasdienio darbo atitrūkdama, paruošė sudėtingą rečitalio programą. Panašios apimties patį pirmąjį.

mąjį. (Kiek laiko, išteklų, pastangų, ištvermės tam reikia pasiskirti, eiliniam klausytojui gal nėra numanu ar įdomu, bet tai yra labai nelengvas ryžtas).

Monika Kripkauskienė -- lyriniai koloratūrinis sopranas. Re-

angliškai padainuota "Tell me, oh blue, blue sky", lietuviškai pildyta Alfredo Bachelet (1864-1944) "Brangi naktis" ir originalo kalba prancūzų impresionistinio romantiko Claude Debussy (1862-1918) meistriškai parašyta "Man-

Solistė Monika Kripkauskienė

čiau užtiknamų balso savybių, savitos dainavimo technikos nugalėjimo vokalistė. Daug ir kantariai tebesitobulinanti, mėgstanti preciziškumą. Į dainavimą palinkusi jau išėivijoje, šiandien yra atsistojusi pirmaujančių Amerikoje mūsų dainininkių eilėse.

Rečitalio programa buvo sudaryta iš penkių stilistinių grupių ir dviejų operinių arijų, iš viso 17 dalykų (bisi dar padainavo A. Liadovo romansą).

Antrąją rečitalio dalį užpildė Amerikos kompozitoriaus Vittorio Giannini (gimęs 1903 m.)

doline". Programos užbaigai praskambėjo K.V. Banaičio ir Vlado Jakubėno dainos bei Titanijos arija iš A. Thomas operos "Mignon".

Stilistinė programos amplitudą siekė nuo 17 šimtmečio pabaigos iki mūsų dienų. Proporcingai nemenkai buvo atstovaujami lietuviai kompozitoriai: du penktadaliai programos turinio.

Solistė estradoje imponuoja:

iki paskutinio nusilenkimo išlaiko taurią laikyseną. Rami, santūri, gero skonio elgsena scenoje klausytojus patraukia, padeda įsijungti į programos pildymą. Jau kelios mūsų dainininkės šiuo atveju kelia gražų pavyzdį, bet M. Kripkauskienė rodo ypatingai teigiamą savitumą.

M. Kripkauskienės rečitalis sveikintinas Chicago kultūrinio gyvenimo įvykis. Tobulai paruoštas repertuaras, muzikiniai tvirta interpretacija, gerą įspūdį daranti programa pelnė Jaunimo Centro didžiąją salę užpildžiusių klausytojų dėkingumą.

Dainavimo norimą pajėgumą gali sutrukdyti netikėtos priežastys: fizinė dienos savijauta, pasiruošimo perdidelis įtempimas, nuo publikos slepiamas nervinimasis. Bet sol. Kripkauskienė yra tos rūšies dainos menininkė, kuri pajėgia dainuoti bet kuriomis jautimosi sąlygomis. Jos balsas per rečitalį gal kartais virsdavo instrumentu, mechanišku frankiu, bet to priežastimi galėjo būti įvairūs stimulai: naujos dainavimo technikos bandymas, balso kameriniam dainavimui taikymas. Kadangi "instrumentalizmas" labiausiai jautėsi italų, prancūzų ir anglų kalbomis pildomuose kūriniuose imamas dėmesin solistės varžymasis dėl teisingos tarties. Apskritai norisi patarti svetimomis kalbomis dainuojant, kreipti dėmesį į ilgąsias bei trumpąsias balses ir, aišku, į priebalses. Kiekvienoje kalboje tai yra labai svarbu. Lietuviškoji tartis yra ideali, vokiškoji, palyginus, nebloga. Kitomis kalbomis balsės ir priebalsės turi savo spalvas ir charakterį. Jų netobulas tarimas gali atsiliepti ir pildo-

mam kūriniui.

Italai, Hugo Wolf, Debussy, St. Šimkus ir V. Jakubėnas rečitalyje buvo ypač sužibėję. Tenka pridurti, kad solistė kelioms žinomoms kompozicijoms davė labai originalų interpretavimą. Tai irgi žviesus pragiedrulis.

Lauktina daugiau M. Kripkaus-

kienės Chicagoje ir kitose kolonijose rečitalių.

Solistei akomponavęs dirigentas Aleksandras Kučiūnas pelnėsi atskiros dėkingumo. Jisai ne vien jautriai palydi dainininkę, bet sugeba įvesti į pildomo dalyko nuotaiką. Buvo puikus bendrininkas. St. P.

A "STOP" Sign TO NEW CAR BUYERS

Stop and consider how much you can save by Financing your car at our Rate of \$5 per \$100 per year. Let us prove that we can save you money!

Visit any of our convenient 71 offices or PHONE Cherry 1-0875

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

MIDWEST MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-1731
Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

German Brandy 5th \$4.79
Kron-Brannvin Aquavit. 5th \$3.98
Dujardin German Brandy 5th \$5.29
Old American Wiskey Full Qu. \$3.98

Chianti Import. Wine Qu. \$0.98
Bordeaux French Wine 5th \$0.98
Zeller Schwarze Katz 5th \$1.29
Ambassador Vermouth 5th \$0.98

Kelias į laimę

Dirvos konkurse premijuotasis romanas

(38)

Ne. Gaile, ne!

Giliai atsikvepiu. Įsikandu nykštį, kad skaudėtų, kad neužsimirščiau. Nykštys ištrūksta iš tarp dantų, ranka siekia, pakelia triūbelę...

— Operator?

— Helo?

Trinkit ir padedu. Ne, Gaile, ne, ne! Jo kaltė, jis užpykdė, jis demonstratyviai išėjo, už seven už neuzmo-kėjęs... Jis kvailas, šykštus, bailys, niekšas... Jis... U! Sudraskyčiau jį! Ne. Skambinsiu? Jam? Ne. Ar aš kvaila? Kas jis toks? Ir kas aš? Ant kelių klaupsiu? Ne. Tik dėl jo ir čia atvažiuau, dėl jo kvailumo! Toks oras! Pilni parkai porų... Būtume vaikščioję, važinėję už miesto... Būčiau sukombinavusi pasilikti Čikagoj. Man sukombinuoti — vienį niekai. Ne. Tegu laukia, neskambinsiu. Parodysiu, kad man jis nerūpi. Ba! Kokia aš kvaila! Dėl berniuko galvą sukti?

O ranka vėl į telefoną... Paskambinu. Jam? Ne! Lorai vėl. Ir Jimmy. Jis man — ne berniukas, tik draugas. A, kaip gera pasiplepėti! Mama, tikiuosi, dar miega...

O-o! Kažkas lipa laiptais. Tai mamos šliurės. Pažįstu iš čiukšėjimo. Dėl dangaus gerovės! Reikia suk-tis, reikia gelbėtis...

Giliai įsisėdu į senelės atloštą kėdę, sukeliu kojas

ant stalelio ir "įsigilinu" į lietuvišką knygą... Truputį neramu.

O-o! Jau galiu spėti iš mamos veido. Ji girdėjo...

— Na, panele?

— Ką? — Įbedu vėl akis į knygą, kažką skaitau, kažką labai įdomaus...

— Telefonas, a? — mamos lūpos perkreiptos. —

Ar žinai, kad užmiestinė? Su Čikaga, a? Su farme-riais juk nesikalbėjai!

"Užmiestinė — big deal!" noriu sušukti. Taip pik-tai. Bet ne nekrusteliu. Tyliau.

— Ar tu, mergė, pinigų uždirbi, a? Ar tu žinai, kiek tai kaštuoja?

— Seneliu! Bet mes mokam. Nes seneliai tik-tai kaimynams skambina. Ir jie žino mėnesio reguliary mokestį. Bet vis privaryta dešimtimis dolerių su Čika-ga! Vis su Čikaga!

— Ir tu skambini, ir tėvelis... — dar teisinuosi.

— Taip, taip! Tėvelis, aš...

— Ir kartais dėdė, kai atvažiuoja... — ateina gera mintis. Gera! Nes mama susidomi.

— Gediminas?

— Žinoma! Ką tu manai? Čia jis jaučiasi, kaip namie.

Mama atsisėda ant suoliuko ir užkelia koją ant kojos.

Dabar kalbėsime. Saldus motinos ir dukters pasi-kalbėjimas... Žinau. Aš taip gerai žinau savo tėvelio mintis; taip gerai pažįstu moterėlę, kuri vadinasi ma-no mama. Dabar ji kalbės valanda. Klausinės ir mokys. Kamantinės, prikaišios, duos palyginimus... Ir mo-kys! Pasakos, kaip ji buvo gerą mamai, paklusni, kaip gerai mokėsi. Kalbės apie Lietuvą...

— Gaile, ar tu šią savaitę ką lietuviškai skaitei?

— O, skaičiau. Daug! Lietuviškai?..

— Taip, lietuviškai. Ar perskaitei visą knygą?

Aš tyliau. Išmušta iš kelio, sumaišyta. Kodėl mama taip greit apie telefoną užmiršo? Kam ta knyga? Ja, ja! Žinau, šiu! Ji neužmiršta patikrinti. Kas savaitę turiu perskaityti po vieną lietuvišką knygą ir jai papa-sakoti. O ji ar skaito? Nemačiau. Iš viso, mamos nema-tau skaitant.

— Nebijok, mamyte, perskaitysiu tėvelio visas knygas, — sakau linksmai.

— Tėvo? Iš viso, viena teisleista. Ir nelietuviškai.

Aš viduje šypsau. Tikrai, nėra daug ko skaityt. Nemėgstu knygų. Bet ir tos tėvo vienintelės neska-ičiau.

— Žiūrėk, kad lietuviškų pasakų knygą peskaity-tum! Tą naują, iš Lietuvos. Patikrinsiu.

Aha, tuo ir baigsis dėl knygų skaitymo. Patikrin-siu. Mano laimė, kad ji užmiršta, kurias skaičiau. Daž-nai atpasakoju seniau skaitytą, ir viskas gerai.

— Gerai, perskaitysiu, — atsakau, norėdama šią kalbą užbaigti.

— Sakai, Gediminas daug skambina?

— O, ja!

— Ir į Čikagą?

— Į Čikagą, — atsakau drąsiai, nors tik viena-kart dėdė su Čikaga kalbėjo, ir tada mama buvo jam leidusi.

Ne, ji ne taip greitai palenkia. Mano mama. Ji pakeičia kita koja ant kojos ir kreivai nusišypso. Aš greitai bėgioju mintimis, kaip gintis.

— Ne, mergaitė, neversk ant kitų kaltės. Dėdė retai čia pasisuka. Tu su Čikaga privarai sąsąkaitą!

— Aš? Mama! Tu vis mane kaltini! Vis užsiupuoli! Visi tik ir žinot: Gailė tą padarė, Gailė tą...

(Bus daugiau)

APSilankius Austrijos kalnuose

Tamsta, atrodo, daug keliaujit? Esi, juk nuo seno keliautojas, tad ir naudojies progą... Gera tokiems gyventi Europoje... Na, pirmausia tenka pastebėti, kad iš Amerikos žiūrint, plotai Europoje tikrai -- mažai. Ar didelis dalykas JAV miestų gyventojams, pvz. iš Clevelando pasiekti Detroitą, net ir Chicago, o iš New Yorko -- Bostoną, ar iš Los Angeles -- kad ir tokį San Francisco? Tuo tarpu, skaitai spaudoje, mūsų žmonės Amerikoje skraido iš JAV į Europą ir atgal, aplanko visą eilę valstybių, perskrodžia visą Ameriką išilgai, užkabina ir didelius Kanados ar Meksikos gabalus, pasiekia ir Argentiją.

Taigi, Europoje, jei "užkabinai" tokį Muencheną ar Vasario 16 Gimnaziją, tai tik trijų-keturų valandų šuolis. Aštuonių valandų reikėtų ligi Paryžiaus ar Vienos, keturių -- ligi įvairių Šveicarijos miestų. Tačiau, kai šių eilučių autorius maždaug 10 val. kasdien praleidžia tarnyboje, tai kelionės -- tik atsitiktinis, kartais trumpų atostogų reikalas.

Teko būti praėjusią vasarą Skandinavijoje, stebėti, kaip atrodė Helsinkyje surengtas jaunimo festivalis.

O rudenį, lapkričiui artėjant, kelias dienas traukiniai šių eilučių autorių vežė į Vieną, Innsbrucką, Vorarlbergo Montafono slėnio vietas. Esamieji ir buvusieji clevelandiečiai ateiviai, atrodo, bus ir kiek susidomėję -- kaip gi atrodo tos vietos, kur teko vargti ir... dainuoti čiurlioniškiams, gyventi visai eilei dabartinių Clevelando pastoviųjų piliečių, pvz. Nasvyčių šeimos nariams, pianistui A. Kuprevičiui, p. G. Natkevičienei su dukra.

Viena... Tai vieta, kurioje teko praleisti 7 mėnesius, tik atvykus iš Lietuvos, Vilniaus, ligi 1945 m. vasario mėn. pradžios. Miestas, kurio negalima pamiršti, miestas, kurį, sakoma, galima įsimylėti. Tačiau jau ne tie laikai, kai tekdavo darbo neturint dienomis laisvai vaikščioti po miestą, neskubėti, ramiai grožėtis barokiniais ir kt. paminklais. Dabar jau daug kas pasikeitė. Tiesa, paminklai, muziejai, bažnyčios, gražūs Ringas -- viena puošniausių savo statybomis, pasaulio gatvių -- viskas išlikę. Kai karo metais, Goebelso įsakymu, buvo uždaryti gausūs teatrai, dabar jie veikia ir be Burgteatro, rasime bent dešimt kitų. Kaip tik Raimund operetės teatre buvo prasidėjusios nepails tomos Marikos Roekel gastrolių. Net penkis koncertus iš eilės davė Žarovas su savo Dono Kazokais ir... bilietai buvo bematant išpirkti.

Tačiau... Viena atrodė ir ki-

Visais namų, automobilių ir kitais apdraudos reikalais kreipkitės į vieną iš seniausių apdraudos įstaigų Clevelande.

Mūsų "Stock Casualty Co's" duoda 15-25% nuolaidos geriems mašinų vairuotojams.

Mūsų "REAL ESTATE" įstaiga yra narys "NORTH-WEST MULTIPLE LISTING SERVICE".

ATSTOVAS
VYT. SENKUS
WO 1-6820
M. A. SCHNEIDER CO.
2710 Lorain Ave.,
Cleveland, Ohio

HEARING AIDS

VISKAS
AUSYJE

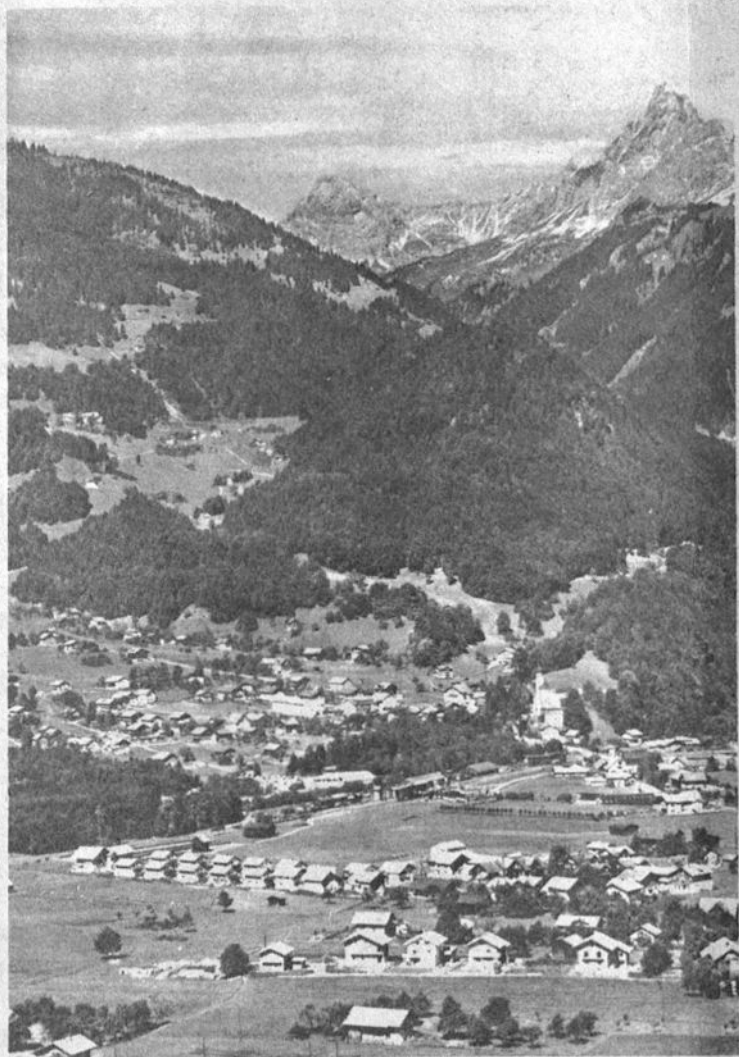
\$99.50

Skambinkite MA 1-0440
arba rašykite
ACOUSTICON OF CLEVELAND
845 Prospect Ave.

V. ALSEIKA

tokia. Žymiai sumodernėjusi, ypač krito į akį požeminiai perėjimai praeiviams po Ringu, su marmuru papuoštais koridoriais, daugybe krautvių, kavinių po žeme ir pan. Tai vis duoklė smarki, kaip ir visur, pakilusi motorizacijos molochui. Judėjimas gatvėse -- didelis, kainos -- brangios ir jei norėtum lengviau rasti senąją, prieškarinę Vieną -- su jos kavinėmis ir grojančiais orkestrais, ar vad.

Montafono slėnis ir Tschagguns kurortinis kaimas Austrijoje.

schrammeln muzika -- nebūtų lengvas uždavinys. Tačiau visa kita -- išlikę ir kvėpuoja senove, istorija, pagaliau, ne taip senais, karo meto išgyvenimais. Būdinga, kad ir dabar Karlskirchėje pamokslus sako lietuvis kan. Kaniuskis, o karo metu tūkstančiai lietuvių rinkdavosi toje Karolio bažnyčioje (ji -- viena gražiausių Europoje) ir juos guosdavo kun. Feliksas Gureckas.

Lietuvių anuomet buvo -- ligi 3,000, o dabar? Kaip pasakojo ištikima "vienintelė" p-lė Gr. Digrytė -- vos apie 18-20 "dūšių", ir jų tarpe įskaitant ir vaikus. Dalis nubyėjo ir į austrų "katilą".

Iš vakarinės Vienos stoties (Westbahnhof), kur 1944 m. liepos-rugpjūčio mėn. naktis perone pernakvodami praleisdavo ir daugelis lietuvių-pabėgėlių, naktnis traukinys vežė Innsbrucko -- kalnų link. Beje, toji vakarų stotis -- naujai atstatyta, perdem moderniška, labai erdvi, sakykime -- tikrai perlas stočių tarpe. Iš dalies ir primena JAV stočių pastatus -- ramu, erdvi, šalta nuotaika...

Innsbrucke vėl teko lankyti vietas, kur būta 1945 m. Ir šiame mieste gyventa lietuvių, studijuota, bent 200 ar daugiau greičiausiai su sentimentais prisimena tą miestą kalnuose, kur toks puikus vaizdas nuo Hafelekaro į apačioje tekančią Inną ir miestą su barokinėmis bažnyčiomis.

Vis dėlto, daugiausia knietėjo apsilankyti, bent kelias dienas praleisti Montafono slėnyje, Vorarlbergo krašte Austrijoje, tame kampe Šveicarijos - Austrijos - Vokietijos pasienyje.

Kažink kokia nuostabi intuicija anuomet, 1945 m. vasario mėn. pradžioje apskrusis inž. Vl. Merkys atsigabeno į tas vietas, kur netoli Schruns miestukas -- bent apie 30 lietuvių, jų buvo darbininkų ir keletas intelektualų, jų tarpe ir muz. Andrius Kuprevičius. Vėliau pavyko parsikviesti ir A. Mikulskio vadovaujamą Čiurlionio ansamblį. Tai buvo gili 1945 m. žiema, karas stėjo prie pabaigos, darbininkai stėjo pagrindinis Latschau elektrinei užtvankai, o Čiurlioniečiai, be specialių batų ar rūbų, sunkiai vykdė sniego kasimo darbus, gi jaukiosios Čiurlionietės gavo įvairius namų darbus. Viena buvo gera ir nuos-

tabu, kitur vyko žiaurūs karo veiksmai, krito bombos, o tame Schrunse ar netoli jo, Tschagguns vietovėse, pagaliau, netolimame Bludenz miestely, buvo ramu, saugu, kol... neatėjo prancūzų okupacija su marokiečiais ir išūliais, arogantiškais leitenantais priešaky (pvz. žinomojo mokslininko Picard sūnus). Karas nejučiomis pasibaigė ir beveik tuo metu pasibaigė ir lietuvių diplomato, paskutinio Lietuvos atstovo Maskvoje, min. Lado Natkevičiaus gyvenimas austrų kalnuose, Schrunse. Jis ten 1945

m. gegužės mėn. mirė, palaidotas ir liko vienintelis lietuvis, besilijęs žavingų kalnų papėdėje.

Taigi, jei kas paklaustų, o kaip dabar atrodo Austrija iš viso ir tas užkampis, Montafono slėnis ypatingai, tektų atsakyti -- labai pasikeitę viskas, vietomis ir atpažinti negalima. Austrija, nors ir turi sunkumų, tačiau ūkiškai gerokai atkūrusi, pasiryžusi saugoti savo neutralumą, be to, jine-sivaržo ir antikomunistinių nuotaukų. Bludenz, Schruns, Tschagguns, Latschau -- 1,000 mtr. aukštyje, kur lietuviai statė užtvanką? Visur dabar pastebi benzino stotis, taigi vėl aiškus skirtumas, kaip palyginti laikus prieš 18 metų. Motorizacija žydi pilnu tempu. Net ir į Latschau jau kelis kart per dieną veža autobusai. Namų statyba ypatingai gyva. Štai, pasakojo, tokiame Schrunse gyvenamųjų namų skaičius dabar dvigubai didesnis, negu buvo prieš karą. Pastatyta moderni Montafono gydykla su prašmatniu viešbučiu, įvairaus tipo voniomis, net ir suomiškos Saunos neišskiriant. Atvyksta svečiai, turistai su storomis piniginėmis, nes dienai pilnas išlaidų kymas per 300 šilingų, taigi apie 15 dol. Vasarą ir, aišku, žiemą, puikių sąlygų turistams ir pastatyti bent trys keltuvai į kalnus.

Kapinaitės ir tos bent dvigubai padidėjo. Kelis kartus teko jose būti, rūpintis, kad Lado Natkevičiaus kapas būtų sutvarkytas, prižiūrimas, atiteity labiau globojamas. Tai, atrodė, buvo svarbu, nes juk Natkevičius buvo ne eilinis lietuvis, o ant-ara, labai retais atvejais bet koks Austrijoje ar Vokietijoje gyvenęs lietuvis tegali aplankyti vieną buv. diplomato-teisininko tauraus lietuvių kapą Schruns miestely, tarp didžiulių kalnų.

Daug kas sumodernėjo, bet tik ne kalnai, ne šniokščiantieji upeiliai -- jie tokie patys kaip ir atmintinai 1945 metais. Taip, tai buvo metai, kuriuos sunku pamiršti, kaip lygiai sunku nepriiminti ir tas vietoves, kuriose teko leisti karo, pokario dienas, mąstyti apie tautos, valstybės, žmogaus likimą. Gal būt, tai atrodė ir sentimentalų, lankyti tas buvusias, gyventas vietas, bet tai ir žmogiška.

AKIMIRKOS

Didžiosios meilės upė

1695...

Tai ne istorinė kokio žymaus žmogaus gimimo ar garsaus mūšio data. Tai puslapis. Ir kiek jų daug, -- beveik septyniolika šimtų! Tai Alės Rūtos penkių atskirų romanų serija, bendrai pavadinta "Didžioji meilė". Visos penkios knygos jau išspausdintos ir ieško skaitytojų. Štai paeilui jų vardai ir apimtis: 1. Žvaigždė viršum girios, 374 p.; 2. Priesaika, 308 p.; 3. Į saulėtekį, 298 p.; 4. Motinos rankos, 397 p.; 5. Broliai, 318 p.

Jūs galėtumėt pasiklysti puslapiuose ir statistikose ir kolkas gal tik retas apie visa tai girdėjęs. Jau treči metai, kai knygos išeina viena po kitos, įvairių leidyklių išleistas, bet mūsų literatūros apžvalgininkų atbalsiai ligšiol tebuvo kažkaip labai skysti. Gal derėtų kiek atleisti, nes juk reikia gausiai laisvo laiko tiek puslapių vien perskaityti, jau nekalbant apie ką daugiau... Tai juk "romanas-upė", kaip tokios apimties ir pobūdžio darbus vadina prancūzų kritika. Ir mūsų literatūroje tai yra kolkas bene pats stambiausias to žanro kūrinys. Gi pas mus dabar nebeįprasta galvoti apie tai, ko negalima suprasti per tris minutes. Už tat tiek nedaug ir suprati-mo...

Kaip ten bebūtų su "Didžiosios meilės" romais Alė Rūta įėjo į tą lietuvių moterų beletristų barą, kurį prieš kelius dešimtmečius pradėjo ir įstiprino mūsų dailiosios prozos bajorės: Žemaitė, Šatrijos Ragana, Bitė, dvi Lazdynų Pelėdos (Pšibiliauskienė ir Lastauskienė)...

Ir atėjo net natūraliau už kitas. Anos, išskyrus Bitę, buvo nusigvenusios bajorėlės, bet vilties ieškojo valstietyje, rodė simpatijas liaudies ir vargo žmonėms, taigi, išsimetė ar gyvenimo buvo išmestos iš savosios socialinės klasės. Gi Alė Rūta, nors vėliau gero architektų, taigi, ir buržuazų žmona, vaikystė ir dalį jaunystės praleido tikrajame kaime, kilo iš neturtingų valstiečių, juos gerai pažino ir savo nenutrūkstamą meilę jiems tebeuoslėja ligi dabar.

Be abejo, ir aš pats jutau, kad tai kažkas savotiška ir beveik paradoksalus, kai aną vakarą rašytojos ir jos vyro viloje intymiau kalbėjau si su Rūta apie Didžiosios meilės genezę didžiai nebūdingomis jos romanų temos gamtinėmis aplinkybėmis. Viena iš gražiausių vakarų Los Angeles distrikto, Hollywoodo kalnų papėdėje, visai prie Sunset bulvarų, kai apačioje miestas žaižaravo įvairiaspalvėmis ugnimis, lyg užsidegusi jūra. Ne, tai vis dėlto ne Žagarės, ne Leipalingio ir ne Rokiškio atmosfera.

Bet Alei to viso tartum nebūtų. Jos didžioji meilė visai kita ir labai, labai toli nuo čia.

Ir ta meilė ėmė atsivystyti jau gerokai seniau, -- tuo po to, kai buvo parašytas ir turėjo pasisekimo vienas iš pirmųjų jos romanų "Trum-pa diena". Ten ji atnaujino pažintį ir draugystes su daugybe savo vaikystės ir jaunystės rokiškėnų, net tarmiškai su jais kalbėjosi. Ir po to kasdien ir kasnakt vis daugiau ir daugiau ją ėmė "graužti kirminas", vis stiprėjo gimtinės kaimų ilgesys, pagaliau viską užvaldanti tėvynės nostalgija. Norėjosi toliau apie tai rašyti, bet nebuvo sąlygų -- mažametė šeima ir kitos bėdos. Tačiau troškimas vis augo ir augo, lyg gniūžtė paleista žemyn nuo kalno.

Mūsų sodietis, mūsų artojas, lietuvis. Kas jis, kas bus su juo? Kas jis buvo, ką dabar išgyvena? Ar jis išliks? Ar išliks Lietuva?...

Netikėtai, laipsniškai, protarpiais ėmė ateiti atsakymai. Lietuva išliks! Bet ji išliks gamtiškai, gaivališkai, vitališkai, -- ji išliks per tąjį artoją. Ir paskui vėl iš jo viskas kils, viskas prasidės iš naujo.

Ir taip rašytojai kilęs neusvaldomas troškimas mėginti nuplėsti už dangą nuo tos mįslės: Kas buvo tas mūsų artojas, pilnėjęs prie žemės, amžijų bėgyje? Kaip jis išsilaikė? Kur jo stiprybės ir nedarumo paslaptis?...

Žmonės, tema, laiko tėmai ėmė plėstis ir pagaliau vaizduotėje tiek išsiplėtė, kad sumanytą vieną apysaką reikėjo padalinti į penkias storas knygas. Ir reikėjo daug žodžių ir tų septyniolikos šimtų puslapių.

Atskiruose romanų siužetuose, net septynių šimtmečių nuotoliuose, pagrindinis serijos veikėjas tačiau liko tas pats -- lietuvis sodietis, artojas. Ir tas pats autorės troškimas į su-prasti, atspėti, pavaizduoti, įsijausti ir įvertinti -- visokiose padėtyse ir įvairiais amžiais.

Tas jausmas šiai permanentinei idėjai, lietuvių artojo esmei ir buvo rašytojos Didžioji meilė, išsiliejusi penkių romanų upe.

Suminėkime kiekvieno romano temą. Tik keilais žodžiais ir tokiu skaitytoji, kuris "turi laiko" trumpai drūtai...

Žvaigždėje viršum girios norėta sugauti ir įžvelgti grynojo senovės lietuvių sodiečio, dar beraščio gilią meilę tiesai. Tas mindauginis lietuvis buvo sveikos nuovokos, visai nekvailas, trokštantis pažinti tiesą ir dievybę. Jis buvo tikintis dievybe ir jau Mindaugo laikais -- monoteistas, tegu ir žymiai vėliau vieno Dievo idėją surandantis už faraoną Aknatoną ir Mozę.

Priesaikoje jauvytautiniai laikai, mėginta sugauti mūsų sodiečio didžiąją meilę savo šaliai. Jam jau aiškėjo savo valstybės sąvoka, gilėjo valstybinis sąmonėjimas ir įsitikinimas, kad savo šalį reikia ginti ligi paskutiniųjų.

Į saulėtekį išeina to romano herojė Ugnė, o su ja autorės užsimojimas atvaizduoti lietuvių

Bronys Raila

Rašytojai Bernardas Brazdžionis ir Alė Rūta gyvai diskutuoja literatūrinėmis temomis viename kultūrininkų pobūvyje...

L. Kančausko nuotrauka

sodiečio vitalinę jėgą, gyvenimo meilę. Duoti būdingiausi laikotarpio tėmai -- septyniolikasis šimtmetis, kai mūsų tauta buvo baisiausiai naikinama karų ir gamtinių nelaimių: sausrų, bado, maro, ligų. Ir tauta visvien nesunkiuo, ir Ugnė vistiek gaivališkai veržėsi gyventi ir išlikti.

Motinos rankos -- jau Nepriklausomybės laikotarpis. Tai lietuvis sodietis vitališkumas, ypač motinos meilė ir pasiaukojimas savo vaikams, aukštesnių idealų diegimas savo vaikams ir jų siekimo būtinumo įsijautimas. "Nėra pasaulyje didesnės meilės ir pasiaukojimo, kaip motinos", karštai spyrėsi Rūta, man kiek suabejojus ar nieko nebūtų didesnio ar bent tolygaus.

Broliai, paskutinis serijos romanas iš antrojo bolševikmečio pradžios metų -- tai mūsų tautos, ypač sodiečių visašališkas patriotizmas. Žemės ir laisvės meilė, troškimas gyventi nepriklausomai. Herojus išeina už tėvynę, negalvodamas apie kodus abstraktinius motyvus, bet beveik iš instinkto ir žūsta "beprasmiškai". Tačiau jo žuvimas nebuvo beprasmiškas tautos likimui: ta jo dvasinė jėga ir kraujo auka per amžius kalbės didesnė galia ir ryškiau veiks mūsų tautos būdo bei likimo formavimui, negu visų teoretinių laisvintojų planavimai...

Šie keli tematikos komentarai neturi tikslų, nei galimybės aptarti meninę "romano upės" vertę, kuri vienu ar kitu būdu bus lemiamą jau nebe tiek lietuvių tautos, bet Alės Rūtos romanų išlikimui.

Viena tačiau aišku, kad prie anų penkių didžiųjų meilių galime pridėti dar šeštą -- autorės gaivališką, didelę, retą, darbais įrodytą meilę literatūrinei kūrybai. Kiekybės požiūriu su ja lenktyniauti iš vyrų galėtų pretenduoti nebent tik Jurgis Gliūda.

Penkios storos knygos buvo parašytos per septynerius metus, pridėdant dar vienus metus pasirėngimo studijoms. Maždaug visi romanai, kaip iš autorės patyriau, buvo perrašyti po tris kartus... Kai kas galbūt žino, kokį tai reiškia darbą. Ir rašyti jai sekėsi sunkiai, bet rašydama Alė jautėsi labai laiminga, nes tai buvęs lyg pabėgimas iš gyvenimo tikrovės į svajonių pasaulį.

"Sunkiausias rašymas yra kažkas lengviau ir gražiau už kasdienybės gyvenimą", išsitarė ji netikėtai, ir man ėmus juoktis, sumišo ir paraudė. Bet aš tikrai tikiu, kad taip yra.

Ar turėčiau kritinių pastabų? Turėčiau, ir tik tris.

Pirmiausia, mano paties yda. Esu perskaitęs visus penkis romanus, kas mano brangiųjų draugų tūbaforų gadinėje yra sunkiai įsivaizduojama ir visiškai nedovanotina.

Kitos dvi ydos greičiau karpų ir karpys rašytojos svajonių sparnus. Viena iš jų pataisoma, kita turbūt ne.

Pirmoji -- tai nevaldomas rašytojos žodgingumas, skubėjimas kuo gausiau ir greičiau surašyti. Kiekvieną romaną būtų galima daugiau suglausti, sustangrinti struktūriškai, sudramatinti. Kiekvieną skyrių, kiekvieną pastraipą ir net dažną sakinį išvalyti nuo balasto, sutikslinti, išdestiliuoti. Ši yda Flauberto Madame Bovary vertėjai galėtų būti nesunkiai ištaisoma, tegu ir tik šio prancūzų klasiko rašymo būdą ir manieras įsisavinus.

Antrojo dalyko pasikeitimas man neteikia daug vilčių. Tai yra rašytojos pasaulėžiūra ir pasaulėjauta, jos filosofija, jos konservatyvus religinis rėmingumas, jos sodiečio artojo mistika ir kitos panašios socialinės idėjos, o taip pat jos tyrumas, lygumas, švelnumas, pozityvumas ir apylaimis skautiškas temperamentas. Niekas nepasakykime, kad Rūtos romanai yra tendenciniai, bet jie visi skendėja anų pasaulėžiūrinių ir tų visų labai gražių būdo savybių rėmuose. O tos rūšies pasaulėžiūros ir charakteriai, kaip žinoma, ledų nelaužo. Visa tai srovėna, vingiuoja ramiomis ir ilgomis upėmis, kurios neardo krantų.

Toks mano įspūdis ir įsitikinimas. Atsiprašau, kad net nemėginu tat įrodinėti. Tam man reikėtų mažiausia šimto puslapių, ir tat dabar visokiais atvejais visuomenetė būdų keista, nepateisinama, o man neįmanoma.

CHICAGOS PAVIETAS...

Vyf. Kasniūnas

Rašau ir staiga girdžiu moterišką balsą iš už nugaros: koks čia pavietas, ką dabar beišgalvojai? Aiškino, kad taip mano tėvas vadino valsčių, taip vadino ir Didieji Kunigaikščiai, o Chicago yra mūsų visų lietuvių didysis pavietas.

... Netiki, pažūrėkim į naują "Dabartinės lietuvių kalbos žodyną", kuriame yra apie 45.000 žodžių ir kurį gavau dovanyti vardinę progą. Sklaidom puslapius ir stebimės, kiek mažai lietuviškų žodžių mes mokame. Gerą darbą padarė Vl. Civinskas jį išleisdamas.

... Mes dar ir dabar negalime užmiršti to įspūdingo savaitgalio tikrai gražios meno šventės, kai šeštadienį įvyko pianisto Antanto Smetonos koncertas, o sekmadienį solistės Monikos Kripkauskienės rečitalis. Nors tai įvyko gruodžio 8 ir 9 d., bet šio įvykio chigagiečiai ilgai neužmirš.

... O kovo 23 d., šeštadienį, 7 val. 30 min. Jaunimo Centro salėje įvyks kitas rečitalis, kurio programą išpildys Birutė Kemėžaitė (neužmirškite tos datos pažymėti kalendoriuje). Bet apietai daugiau kitą sykį.

... Beje, lietuviškoji opera ruošiasi naujiems pastatymams ir netrukus pavasarį pasitiksime su Leoncavallo "Pajacais" ir P. Mascagni "Cavaleria Rusticana". Spektakliai įvyks Studebaker salėje, kuri yra 410 S. Michigan Ave. Tai patalpos, kurios muzikiniame pasaulyje yra pirmiaujančios. Suplauks tūkstančiai lietuvių į miesto centrą ir sudrebins dangoraižius.

... O mažiausiai dešimt tūkstančių suplauks lietuvių į Chicago liepas 7 d., kada čia įvyks Antroji JA Valsčių ir Kanados lietuvių tautinių šokių šventė. Tai bus ilgas liepas 4 dienos savaitgalis, o be to, daugelis planuoja tuo laiku paimti atostogas. O kas jas norės praleisti lietuviškoje vasarvietėje, tai dabar rašykite: J. Mildažis, Box 61, Beverly Shores, Indiana. Šiai šokių šventei ruošiamasi visu smarkumu. Visos komisijos dirba išsiuosi. Nuo jų neatsilikia ir spaudos komisijos pirmininkas J. Grabauskas (savo kukliai besivadinąs Informacijos Komisijos Koordinatorium). Informacinė komisija, kurią sudaro 14 spaudos bendradarbių, jis jau išsiuntinėjo 18 puslapių domios informacinės medžiagos, bet mes visi lyg susitarę tylime. Ak, dar neatsikovošė joms po didžiųjų žiemos švenčių. Vieną dieną prapliups spauda. Netrukus Dirvai duosime pasikalbėjimą su Bruno Shotu -- repertuaro komisijos pirmininku. Sako, jis planais ir raštais užvertęs visus kambarius.

... Nė kiek negeriau atrodo dabar ir mūsų kambariai, taip pat užverstai raštais, kuriuose mir-

gėte mirga skaičiai. Tai krūvos sąskaitų, sąskaitėlių. Mat, atėjo metas atsiskaityti su valdžia ir suvesti sąskaitas su Ciesorium. Reikia atiduoti kas jam priklauso ir atsiimti kas mūsų permokėta. O kad galėtumėm teisingai atsiskaityti, kreipkimės į teisininką Mečį Šimkų, 4259 So. Maplewood Ave., tel. CL 4-7450 arba YA 7-2046. Šiame darbe jis turi didelį prityrimą ir tvarkingai, tiksliai, greitai pildo įvairius income tax. Jo real estate įstaigoje atliekami įvairiausi patarnavimai, įskaitant ir įvairius automobilio leidimus.

... Prisiminę biznį, laukiame dienos, kada bus atidaryta didžiulė, moderniška Jurgio Janušaičio ir Mažeikos maisto ir gėri-

mų krautuvė. Jau dedami paskutiniai dažai ir baigiami įsukti sraigtai. Greitai ir kaspinas bus perkirptas.

... Lietuviškas išradinumas, sumanumas ir sąžiningumas -- tai keliai, kuriais keliauja lietuvių biznierių, tai šūks, kuriuo vadovaujasi ir Žvynienės turima įvairių skanėstų (delikatesų) krautuvė Marquette parke, 2553 W. 71 St. Ačiū jai -- šventės turėjome karališkas, o po jų vėl valgome ir gardžiuojamės taip, kaip kadaise prie mamos stalo.

... Pabaigai neužmirškite, kad skautai -- mūsų lietuvių tvirtovė -- šiais metais švenčia jubiliejinius metus. Paremkime juos atsilankydami į įvairius parengimus, neužmirškime, kad netrukus įvairiose vietovėse jie rengs Kaziuko muges. O jei nori jaunimui padaryti džiaugsmą -- užprenumeruok jam Skautų Aidą.

Lietuvių Istorijos Draugijos suvažiavimo belaukiant

Chicago daugiausiai apgyventa lietuvių kolonija, kuri turi įvairios rūšies organizacijų. Vienos iš jų jau yra mirties agonijoje, o kitos pradeda dar tik klestėti. Vienos savo veiklą grindžia pasilinksminimais, kitos dirba labai svarbų ir naudingą kultūrinį darbą. Pastarųjų skaičiuje yra Lietuvių Istorijos Draugija, kuri pagrindą organizuoti davė Pirmas Kultūros Kongresas, įvykęs 1956 m. birželio 30 d., Chicagoje.

Ši draugija žymiai skiriasi nuo kitų organizacijų savo struktūra ir veikimo uždaviniais. Lietuvių Istorijos Draugija yra vienintelė laisvajame pasaulyje organizacija, kurios nariai yra išsimėtę po visus kontinentus. Jos nariai yra ne tik profesionalai istorikai, bet ir Lietuvos Istorijos mėgėjai. Be to, jos narių sąstata yra žmonių įvairių lyčių, politinių įsitikinimų ir tikybinių pažiūrų, dirbančių vieningai kultūros darbą. Draugijos pagrindinis tikslas: rinkti Lietuvos praeities istorinius įvykius, kultūrinius laimėjimus ir juos formuoti draugijos organe. Draugijos valdyba tam tikslui yra įsteigusi žurnalą "Tautos Praeitis", kuriame yra spausdinama reta ir dar niekur negirdėta istorinė medžiaga apie Lietuvos praeitį. Žurnalą redaguoja Č. Grincevičius, padedant redakciniai komisijai. Redaktorius yra tampriame ryšy-

je su istorikais mokslininkais.

Draugija turi įsigijus kelių tūkstančių dol. vertės spausdinto turto -- knygų. Šiandien draugija jau turi išleisus pirmą žurnalą "Tautos Praeitis" tomą su keurimomis knygomis. Kiekviena knyga apima apie 400 puslapių. Džiugu, kad jauniausia kultūrinė organizacija ir su mažiausiu narių skaičiumi atliko tokį darbą. Daug kredito priklauso draugijos kasininkei A. Rugeytei, kuri draugijos finansus taip tvarko ir veda sumaniai ir pasakišku būdu suranda lėšas.

Lietuvių Istorijos Draugija aktyviai dalyvauja visuomeninėje veikloje. Štai, II Lietuvių Kultūros Kongrese draugija turėjo savo sekciją, kurios vedėju buvo draugijos steigėjas, istorikas, Pasaulinio Lietuvių Archyvo direktorius V. Liulevičius. Istorijos sekcijoje buvo skaitytos net kelios paskaitos, būtent: Lietuvių Istorijos Draugijos atlikti darbai ir ateities planai -- prelegentas dr. kun. Matulaitis; Šiaurės Amerikos lietuvių kultūriniai laimėjimai -- prelegentas Vincas Liulevičius; Šiaurės Amerikos lietuvių istoriografija ir jos ateities uždaviniai -- referentas prof. J. Jakštas; Šiaurės Amerikos lietuvių istorijos kaip tautinio auklėjimo priemonė -- prelegentas Pr. Paulikonis. Sekcijos paskaitų metu atsilankė ne tik žymūs skaičius draugijos narių, bet ir keli šimtai istorijos mėgėjų ir gerbėjų. Lietuvių Istorijos Draugijos valdybos pastangomis suruoštų paskaitų tekstu atžymėti šiuos: dr. Ivinskio -- žalgiris; kun. dr. Bičiūno ir Jatulio -- Lietuvių istorikų darbai Romos archyvuose; prof. R. Goaly iš Londono -- Velnias lietuvių tautosakoje; kun. V. Bagdavičius -- Vilniuje leistos 1957 m. Lietuvos istorijos apžvalga; Martyno Nauburo -- Durpių kautynių 1260 m. naujos aplinkybės; V. Liulevičius -- Lietuvos laisvos idėjos raida tarp 1795-1918 m.; kun. dr. Matulaičio -- Lietuvos Metraščiuose Bychovo kronikos ir P. Dirksio -- atsiminimai iš Lietuvos atsidūrimo laikų 1918-1919 m.

Draugijos valdybos kadencija baigiasi šiais metais sausio 27 d. Tad ta proga šaukiamas draugijos suvažiavimas išlaikyti nuveiktų darbų apyskaitos, išrinkti naują valdybą ir gauti nurodymų tolimesniai veiklai.

Pov. Dirks

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

Maironio šeštadieninės mokyklos Brooklyne, N.Y., jaunieji aktoriai, dalyvavę Kalėdų eglutės programos išpildyme.

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

SAUSIO 19 D. Filisterių Varpininkų metinis koncertas-balius Balio Pakšto salėje.

SAUSIO 19 D. 4 val. p.p. Prof. St. Dirmanto ir Prof. A. Rukuišos 75 metų sukakčių minėjimas-pagerbimas Jaunimo Centre, Ruošia Liet. Profesorių Draugija ir Liet. Miškininkų Sąjunga.

SAUSIO 20 D. 5 val. vak. Marijos N. Prasišėdimo seselių rėmėjų vakarienė Jaunimo Centre.

SAUSIO 27 D. Lietuvių Bendruomenės Chicago apygardos suvažiavimas.

VASARIO 1 D. Don Varnas Veteranų Posto susirinkimas Posto namuose.

VASARIO 2 D. Ateities žurnalo dailesios literatūros konkurso premijų įteikimas ir koncertas Jaunimo Centre.

VASARIO 2 D. Sol. Valentinos Kojelienės rečitalis Studebaker teatro salėje, 410 South Michigan Ave.

VASARIO 2-3 D. Vidurinių Vakarų Sporto Apygardos vyrų ir moterų krepšinio, tinklinio ir stalo teniso pirmenybės.

VASARIO 3 D. Inžinierių ir Architektų Sąjungos balius Ambassador West viešbutyje.

VASARIO 10 D. 3 val. p.p. Nepriklausomybės šventės minėjimas - pobūvis su menine programa B. Pakšto salėje. Rengia Lietuvos Nepriklausomybės Tautą.

VASARIO 10 D. 4 val. p.p. Lietuviškos muzikos koncertas Jaunimo Centre. Rengėjai Vyresniosios Giedrininkės.

VASARIO 10 D. 5 val. 30 min. Lietuvos Vyčių 50 metų sukakties minėjimo koncertas-vakariene, Martine restaurane (Western ir 95th St.)

VASARIO 16 D. Kan. M. Daukšos 350 m. mirties sukakties minėjimas Jaunimo Centre. Rengia Pedagoginis Lituanistikos Institutas.

VASARIO 17 D. Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas ruošiamas Amerikos Lietuvių Tarybos Marijos mokyklos salėje.

KOVO 2 D. 5 val. p.p. Čiurlionio Ansamblio koncertas ruošiamas Dainavos stovyklos Chicago komiteto Marijos mokyklos salėje.

KOVO 9 D. Laiškų Lietuviams koncertas ir premijų įteikimas Jaunimo Centre.

KOVO 10 D. Korp! Giedra Pavarasario Madų Paroda Jaunimo Centre.

KOVO 12 D. 7 val. 30 min. vak. Kelionių filmai -- Puerto Rico, Dominikonų Respublika, Kuba, Jamaika -- Dariaus Girėno Posto salėje.

KOVO 19 D. 7 val. 30 min. vak. Kelionių filmai -- Centrinė Amerika, Dariaus Girėno Posto salėje.

KOVO 23 D. solistės Birutės Kemėžaitės rečitalis Jaunimo Centre.

KOVO 24 D. Draugo romano premijos įteikimas Marijos Aukštesniosios mokyklos salėje.

E. CHICAGO

IS ALT SAJUNGOS SKYRIAUS VEIKLOS

• ALT S-gos East Chicago skyriaus narių metiniame susirinkime gruodžio mėn. išrinkta nauja valdyba, kuri pareigomis pasiskirstė šiaip: K. Pocius -- pirmininkas, S. Kalvaitis -- vicepirmininkas, T. Meškauskas -- sekretorius, J. Bagdanskis -- įždininkas ir V. Aukštuolis -- valdybos narys.

• Chicago Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklos Knygų Leidimo Komisija kreipėsi į skyrių, kad būtų įteikti "Lietuvių literatūros" vadovėlių Vasario 16 Gimnazijai Vokietijoje. Susirinkimas nutarė prašomojo vadovėlio I, II ir IV dalies nupirkti po 5 egzempliorius. Knygos jau pasiųstos Vokietijon. Dovaną skyrui kainavo \$82.88.

• ALTos East Chicago skyriaus ruošiamai rinkliai Vasario 16-sios proga tautininkai paskyrė auką.

• Atskiras Vasario 16 minėjimas ALT S-gos East Chicago skyriaus nariams su šeimomis įvyks vasario 23 d., šeštadienį. Po paskaitos bus užkandis.

• Metinio susirinkimo vaišėse išėjus kalbai apie A. Smetonos monografijos platinimo eigą, lig tol buvę jos neužsisakę nariai ėmė vienas su kitu lenktyniaudami prenumeruoti ir į užsisakiusių eilę berginti įsijungė 7 nauji. Po šios gyvos akcijos pasidarė atžymėta padėtis: visi susirinkime dalyvavę nariai iki vieno buvo monografijos prenumeratoriai.

• Per ALT S-gos East Chicago skyrių A. Smetonos monografiją užsisakė šie nauji prenumeratoriai: K. Čiurinskas, Z. Moliejus,

KOVO 26 D. 7 val. 30 min. vak. Kelionių filmai -- Britų Honduras -- Dariaus Girėno Posto salėje.

GEGUŽES 11 D. Martyno Mažvydo 400 metų sukakties minėjimas Jaunimo Centre, Ruošia Pedagoginis Lituanistikos Institutas.

LIEPOS 6 D. Tautinių šokių šventės šokėjų pobūvis Jaunimo Centre.

LIEPOS 7 D. II JAV ir Kanados Tautinių šokių šventė International Amphitheatre salėje.

LIEPOS 20-21 D. Pabaltiečių lengvosios atletikos, plaukymo, lauko teniso ir futbolo pirmenybės.

J. Dundulis, Dr. J. Tautvilas, J. Neverauskas, S. Vaišvila, J. Petkūnas, J. Steikūnas, A. Markevičius ir S. Karvelis.

Su pirmiau paskelbtuoju sąrašu East Chicago skyriaus ligi šiol sutelkti 22 prenumeratoriai. (rp).

DETROIT

Artėja Kaukių vakaras

Artėja užgavėnės, artėja vaikų kaukių vakaras. Jau pats laikas siūdinti vaikams tinkamus rūbelius.

Tegu mūsų mažieji džiaugsmingai pergyvena lietuviškas užgavėnes, tegu pajaučia, kad lietuviškai kalbant, dainuojant, žaidžiant ir žygiuojant gali labai linksma būti. Tegu mažasis savo nerūpestingėje vaikystėje įžengia į lietuvišką pasaulį džiaugsmingai, patraukliai, pavirtęs kiškiu ar gėlyte.

Jaunučiai ateitininkai ir jaun. skautės-ai šį vakarą ruošdami nesitiki jokio pelno, o tik nori užpildyti mūsų vaikų gyvenime didelę spragą -- trūkumą vaikams tinkamų parengimų, vaikiškų pramogų, per kurias vaikas priartėja prie lietuviško gyvenimo.

Vakaras įvyks vasario mėn. 24 d., 3 val. Lietuvių namuose. P.

• Klaipėdos krašto išvadavimo 40 metų sukakties minėjimas įvyks sausio 27 dieną.

Minėjimą ruošia I-jo Lietuvos kareivio St. Butkaus šaulių kuopos valdyba. Talkina: birutietės, savanoriai kūrėjai ir ramovėnai.

10 val. šv. Antano parapijos bažnyčioje šv. Mišios už žuvusius ir mirusius krašto išvadotojus.

Oficialioji minėjimo dalis bus 1-mą valandą Lietuvių namuose (3009 Tillman). Po josios seks paskaita, kurią skaitys p. J. Kaulėnas.

Po paskaitos visiems minėjimo dalyviams vaišės.

Rengėjai prašo visą Detroito ir apylinkės lietuvių visuomenę skaitlingiausiai į minėjimą ir paskaitą atsilankyti.

Įėjimas visiems laisvas.

• Detroito kūrėjai-savanoriai ir ramovėnai, pritardami Lietuvių Fondo idėjai, sudėjo Fondui: kūrėjai savanoriai \$18.00, o ramovėnai \$63.00.

Pinigų pasiuntė šių organizacijų Centro Valdyboms,

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ
TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS
DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS
& LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBASKAS,
sekretorius

CHICAGO PHONE242-4395
SUBURBAN PHONE656-6330

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Gydytojas Stasys Lunas, kaunietis, medicinos mokslus baigęs Hamburgo Universitete, Vokietijoje, atlikęs praktiką ir stažą įv. Ohio ir Clevelando ligoninėse, pradėjo privačią praktiką, atidarydamas gydytojo kabinetą — 8390 Avon Belden Rd., Ridgeville, Ohio.

Gyd. Stasys Lunas yra vedęs ir augina sūnų.

A. L. T. S. skyriaus veikla

A. L. Tautinės Sąjungos 12-to skyriaus metinis susirinkimas įvyko sausio 13 d. Karpių namuose. Buvo išrinkta nauja valdyba šioms metams ir aptarta skyriaus veiklos reikalai.

Susirinkimas buvo darbingas ir dalyviai rimtai svarstė skyriaus praėjusių metų ir ateinančių metų darbus. Dalyvavo ir kelios ponios, skyriaus narės.

Iš pranešimų pasirodė, kad skyrius įvairiems visuomeniniams reikalingams pernai paaugojo \$115.00. Skyriaus kasa stovi stipriai naujiems darbams vykdyti.

I šių metų valdybą išrinkti ir pareigomis pasiskirstę: pirmininku — K. S. Karpius; vicepirm. — V. Stuošis; sekretorium — J. Rastenis; išdininku — V. Blinstrubas; parengimų vedėju — K. Morkūnas. Staškūnas — kandidatas.

Revizijos komisija: A. Garmus — pirm., nariai V. Orintas ir J. Šiaučūnas.

STASIO BARO ir DANOS STANKAITYTĖS KONCERTAS

STASYS BARAS

DANA STANKAITYTĖ

1963 m. sausio 19 d.,
šeštadienį, 7 val. vak.
SLOVENŲ AUDITORIJOJE
6417 St. Clair Ave., Clevelande
Šokiai ir vaišės.

Bilietai — Lietuvių Prekybos Namuose ir Dirvoje. Arba rezervuoti galima skambinant P. Skardžiui tel. IV 1-6978. Koncerto dieną kasa bus atidara auditorijoje nuo 6 val. vak.

I Lietuvių Kultūrinio Darželio sąjungą atstovauja K. S. Karpius. Kitas komitetas raskirs-pakvies vėliau valdyba.

Atsilankę Neolithuanų atstovai, pakvietę skyrių rengti bendrą Vasario 16-tos minėjimą, panašiai kaip pereinamais metais.

Skyriaus narius valdyba kviečia užsimokėti nario mokesčius.

• Knygos "Palik Ašaras Maskvoje" apžvalga buvo surengta sausio 8 d. Elyrijos YWCA patalpose. Apie autorius B. Armonienę ir inž. A. Nasvytį bei knygos turinį pasakojo garsi apylinkės knygų komentatorė L. Benthel. Salė buvo pilna klausytojų. Ši knyga visoj Lorain apskrity labai populiari — bibliotekose norint ją gauti, dažnai reikia iš anksto užsirašyti.

* LB CLEVELANDO I-OS APYLINKĖS VALDYBA prašo visus lietuvių gyvenančius šios Apyl. ribose bei priklausančius pirmajai Apylinkėi ne jos ribose užsimokėti metinį solidarumo įnašą už 1963 m., kuris bus priimamas pradedant sausio mėn. ir baigiant kovo mėn. Solidarumo įnašas priimamas tokia pat tvarka, kaip praėjusiais me-

tais, t.y. išsiuntinėjami numeruoti du kvitai, kuriuos užpildžius, vienas su pinigais (teikiamas Superior Savings (lietuvių banke) mūsų einamon sąskaiton - 12529.

Negavę mūsų kvitų, gali mokėti minėton ein. sąsk., bet reikia palikti banke raštelį pažymint vardą, pavardę, adresą ir už kokius metus įmokama. Dėl adresų pasikeitimo gali atsitikti, kad I-os Apyl. įnašų kvitus gaus asmenys, priklausantys 2-ai Apylinkėi. Šiuo atveju prašome kvitus ir vokus su pašto ženkleliu grąžinti bet kuriai Apyl. valdybai.

"Tautinio susipratimo ir lietuvių vienybės ženklais kiekvienas lietuvis moka nuolatinį tautinio solidarumo įnašą". (Lietuvių Charta).

LB uždavinys -- tautinės gyvybės išlaikymas. Todėl LB idėjoms įgyvendinti -- tautinei gyvybei išlaikyti, mūsų kultūrinėms vertybėms kurti ir tam sudaryti sąlygas reikalinga Tautų piniginių paramos -- užsimokant solidarumo įnašą, iš kurio sudaro LB pagrindinės pajamos.

Būkime solidarūs mūsų tautos

HELP WANTED MALE

TURRET LATHE OPERATOR

Experienced only need apply. Must have tools and ability to set up own jobs.

BONN MACHINE & TOOL CO.
2914 Orange PR 1-7355
(7, 8, 9)

SALESMEN

Have immediate opening for 2 aggressive man looking for higher earnings, security and opportunity for advancement. Top earnings during our nationally recognized training program, car furnished. Life and hospitalization insurance, paid vacation and many other benefits in a 58 yr. old ever growing Co. Apply in person, see Dave Smith or John Spitzer.

Spitzer Ford Super Market
E. 105 at Chester (6, 7, 8)

TURRET LATHE OPERATOR

Experienced set-up and operator. Base rate plus bonus. Resident of far East Side pref. Contact W. T. Loyke.

Cleveland Trencher Co.
20100 St. Clair Ave.
(6, 7, 8)

HELP WANTED MALE

DRIVER SALES ESTABLISHED ROUTES

This opportunity will provide a guaranteed starting salary of \$75.00 per week, advancing steadily to a guarantee of \$95.00 per week, in 4 months. Complete training for establishing routes.

We offer you also, paid health and welfare retirement and paid vacation benefits, AND up to 40 additional paid days off a year. Here is security, and a positive future for responsible family men (23-40). Apply 9 a. m. to 5 p. m. or call for appointment, IV 6-0163.

HALL-OMAR BAKING CO.
EAST BRANCH — 18320 LANKEN ROAD
(Near Waterloo and Nottingham Rds.) (7, 8)

vauti kiekvienas -- tai mūsų tėvų pareiga!

Nepamirškite, kad savo talka ir dalyvavimu remiate ir palengvinate skautams nuvykti į Jubiliejinę Stovyklą! Išliksime gyvi tik per savo jaunimą, tad remkime jo idealus ir veiklą. Iki pasimatant skautų tėvų-rėmėjų vakarebaliuje.

NEBŪKIM ABEJINGI SAVO JAUNIMUI

Sakoma, kad duosni ranka ir lietuviškos meilės kupina širdis rūpinasi savo ateities kartų atžalynu. Mums visiems rūpi, kad mūsų vaikai išliktų lietuvišiais. Ką gi galime padaryti? Gi padėkime jaunimui — remkime jaunimo idealus ir veiklą!

Siemet įvyksta Liet. Skautų Tautinė vasaros stovykla. Joje norėtų visi lietuviai skautai dalyvauti. Tačiau dėl atstumo ne visi galės nuvykti.

Clevelando Pilėnų Tunto tėvų-rėmėjų komitetas šiam tikslui rengia vakarą-balių ir kviečia visą lietuvišką Clevelando visuomenę.

Vakaras-balius įvyks 1963 m. vasario 2 d., šeštadienį, šv. Jurgio parapijos salėje. Meninėje programoje dalyvauja Clevelando visuomenė dar negirdėtas talentingas mūsų jaunasis baritonas Liudas Stukas iš New Yorko. Prie piano Genė Karsokienė. Programos pranešėjas — B a l y s A u g i n a s.

Norintieji dalyvauti iš anksto rezervuoja vaišių stalus pas skautų tėvų komiteto valdybos narius: B. Auginą — tel. FA 1-8108, K. Lazdiniene — tel. CE 1-8714 ir E. Jakulienę — tel. PO 1-4087.

Bilietai gaunami Dirvoje (pas Vl. Bacevičių ir V. Kizlaitį) ir pas platintojus skautų tėvus. Sekmadieniais — Spaudos Kioske pas J. Mockų.

Atvykę, paremsite skautus, išgirsite mūsų garsėjantį solistą, linksmoj lietuviškoj aplinkoj — gero ir nuotaikingo orkestro sukuriose — maloniai ir linksmai praleisite vakarą! Veiks bufetas.

Parodykite, jog nesame abejingi savo jaunimui!

• Lietuvių Moterų Klubas sausio 26 d., 7:30 v. v. šv. Jurgio lietuvių parapijos salėje šiais metais rengia pirmą kortavimo vakarą, kurio pelnas skiriamas klubo labdaros projektams įgyvendinti. Pakvietimai gaunami prie salės durų ar pas klubo valdybos narius.

• Sebastiano Bacho ir jo italikojo bendraaikio Antonio Vivaldi kūrinių koncertas įvyks sausio 20 d. Severance Hall, 4 val. p. p. Tai išsidėmėtiną Clevelando orkestro koncertas, kuriam takininkų kviečiama iš Clevelando muzikos mokyklų ir konservatorių, kad užpildžius galingą solistų, choristų ir orkestro

USED CAR BUYS

1958 De Luxe Station Volkswagen with Sun — Roof completely reconditioned ready to go only \$1195.

1960 Volkswagen Sedan choice of 3 completely reconditioned ready to go priced from \$1195 to \$1295.

1961 De Luxe Station Volkswagen, low mileage, excellent condition. This unit was sold and serviced by us only \$1795.

MAYFIELD MOTORS
2926 MAYFIELD ROAD
YE. 2-5700 (7, 8)

programą dviejų žinomiausių kompozitorių kūriniams pilnai išpildyti.

SAVININKAS - EUCLIDE

Šv. Kryžiaus (Holy Cross) parapijos rajone, 326 East 210 gt. 6 kamb. kolonijalinis namas, puikiai išugdytas ir apsodintas sklypas. Labai gerame stovyje. Pusryčiams kambarys, priestate saulės kambarys, 1½ vonios kamb., išmuštas žaidimams (recreation) kambarys su baru. Pilni kilimai, nauji langai (storms), tinklai, alum. užuolaidos pavėsiui, 2 maš. garažai, cementsinis įvažiavimas. Teisė naudotis paplūdimiu.

Skambinti: KE 1-3814.

24266 CHARDON RD.

3 miegamųjų, 2 medžiais kurenami židiniai, dvigubas pristatytas garažas, 27 pėdų Florida kambarys su 18x24 pėdų pločio langu ir vaizdu į šildomą maudymosi baseiną ir 4 akrų sklypą su mišku. Savininkas priverstas parduoti dėl ligos. (7, 8, 9)

• Į Pensiją išėjusi pora ar viena moteris reikalingi prie vyresnės moters. Reikės gyventi kartu Avon, Ohio.

Skambinti HE 1-6344 arba rašykite Dirva — 6907 Superior Ave.

(3, 4, 5, 6, 7, 8)

• Išnuomojamas butas, 5 gražūs kambariai. Viršuje. 6904 Bayliss Ave. Telef. HE 1-5804. (6)

PUOŠNI EGLUTĖ

Gruodžio mėnesio Eglutės, pasipuošusios E. Multollenės, P. Osmolskio, A. Simutytes, M. Eidekevičiūtės ir kitų meno kūrinių, pagrindiniai dalykai skirti paminėti Kristaus Gimimo šventei ir Maironio metams.

A. Dainonis rašo apie Betliejaus vaikėlį, D. Lipičiūtė -- "Varpeliai din, din", L. Inga "Gerajame Karaliuje" Kalėdų fonę prisimena Steponą Batorą, buvusį Lietuvos šviesų valdovą, o A. Rūta "Skaisčioje dienoje ir jos nuotykiuose" tęsia pasakojimą apie pirmos šv. Komunijos dieną ir jos įvykius.

Puikiam ir išsamiame D. Lipičiūtės-Augienės (Maironio sesers dukters) rašinyje apie Maironį, vaikai supažindinami su Maironiu, dideliu poetu, dideliu lietuviu, mylėjusiu savo tėvynę, kada daugelis jos išsiginė, su milžinu, užkariavusiu žmonių širdis savo poezija, burtininku, žadintu tautą iš apsnūdimo, karžygiu, drįsusiu kalbėti ir rašyti lietuviškai tada, kada ta kalba buvo niekinama.

Bet ir Maironis buvo mažas ir panašus į kitus vaikus, nes ir jis kartais verkė, stengėsi būti geras, kartais pyko ir vėl norėjo būti paklusnus. Jis buvo kaip ir kiti vaikai, tik jo vaikystė prabėgo kitose sąlygose, nes augo kaime, gražioje gamtoje, padėjo tėvams ūkiu darbuose, ganė gyvulius, globojo mažyčius ėriukus, gaudė vėžius, žaidė upelio pakrantėse, grybavo miške. Duota nuotykinga jo kelionė tėvo vežime su kitais vaikais į Kauną pas vyskupą Valančių gauti suvirtinimo sakramentą. Jau vaikystėje Maironis brandino kuniogo pašaukimą. Duota jogyvenimo nuotraukų, net su rankraščiu supažindinama, tik lyg trūksta vieno kito vaikams prieinamo eilėrašio, iš kurio švytėtų Maironio poeto talentas.

Džiugu, kad Eglutė turi mecenatų ir šio numerio leidėjai yra prelatai I. Albavičius, L. Mendelis, Pr. Virmauskas. Mums chiegiškiams ypač džiugu, kad prelatas Albavičius, ką tik atšventęs savo didžiąjį prasmingą gyvenimo aukštinę sukaktį, dar labiau ją įprasmino savo duosnė ranka lengvindamas Eglutės pasirodymą. (bb)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

ACCOUNTS INSURED
TO \$10,000.00

4¹/₂%
SAVINGS

SUPERIOR
SAVINGS

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

UŽSAKYKITE GĖLES TELEGRAFU
Gėlės visoms progoms — vedyboms, laidotuviams ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

Atdara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmad. nuo 10:30 - 1:30

Telef. namų 431-6558

Krautuvės — 431-6339

6901 Superior Ave.

Cleveland 3, Ohio

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

KAS IR KUR?

PIRMOSIOS ALB STIPENDIJOS

• Alvydas Vasaitis Morton aukštesniosios mokyklos vadovybės buvo išrinktas piano solistu metiniam tos mokyklos koncertui. Kartu su virš šimto asmenų simfonijos orkestru jis atliks Čaikovskio pirmąjį piano koncertą. Tai reikalauja aukštos technikos muzikos kūrinyse, su kuriuo amerikietis Van Clibourn Maskvoje laimėjo pasaulines varžybas.

Koncertas įvyks vasario 2 d., šeštadienį, 8 v. v. Morton West auditorijoje. Įėjimas iš 2400 S. Home Ave., Berwyn, Ill. Auditorija yra viena iš puošniausių ir akustiniu atžvilgiu geriausių Chicagoje. Alvydas yra 17 m. amžiaus ir ateinantį pavasarį baigs Morton aukštesniąją mokyklą. Muzikos mokosi Rooseveltto universitete. Šalia savo studijų yra Lietuvos Operos, o neretai ir solistų, akompaniatorius.

• Dr. H. Montvilienė, iš New Yorko buvo nuvykusį į Minneapolį, kur skaitė pritaikomos matematikos seminare paskaitą temą: The Language of Digital Computers.

Grįždama namo, Chicagoje aplankė B. Pleirio, Dr. J. Milerio, Dr. V. Rėklio ir Dr. A. Milaknio šeimas.

• Jūratei Gailiūšytei, iš Clevelando ir Algiui Petrauskui, iš Detroito, ASS žiemos savykloje slidinėjant susižeidus kojas, Chicago Korp! Vytis ir ASD linki greitai laiku pasveikti.

• Antanas Sniečkus, okupuotos Lietuvos komunistinis gauleiteris, buvo apdovanotas Lenino ordinu "už nuopelnus partijai ir Tarybų valstybei". Sausio 7 d. jam suėjo 60 metų.

Sausio 12 dienos posėdyje ALB-nės New Jersey Apygardos Akademinių Stipendijų Komisija paskirstė pirmąsias stipendijas, kurias gavo šie studentai: Vytautas Bitėnas, gyv. Elizabeth ir Gailutė Vaičiūnaitė, gyv. Lindene. Šios stipendijos, paskirtos antrajam šių mokslo metų semestru, sudaro po 250 dolerių.

ALB New Jersey Apygardos įsteigto Akademinių Stipendijų Fondo Statutu, be kitų sąlygų, stipendijos skiriamos lietuviškoje veikloje pasireikšusiems studentams paremti. Tam reikalingas lėšas sudeda Apygardos apylinkės.

Akademinių Stipendijų Komisiją sudaro: ALB New Jersey Apygardos kultūrinių reikalų vadovas Leonas Šimkus ir visų Apygardos apylinkių atstovai — Dr. Šomkaitė, Vyt. Vaitiekūnas, Avižienius, M. Klimas, A. Rugys ir B. Vyliaudas.

• Rašytojas V. Mykolaitis-Putinas, sausio 6 d. sulaukęs 70 m. amžiaus ir ta proga gavęs dovanų "liaudies rašytojo garbės vardą", apie save išsireiškė: — "Yra senų žmonių, kurie sako: per ilgą savo amžių daug ko esu matęs, daug patyręs. Pavydžiu tokiems žmonėms. Aš pats, štai nors jau baigiau septintą dešimtį, nesijaučiu nei ilgai gyvenęs, nė daug ką matęs, patyręs. Mano gyvenimas, man atrodo, buvo labai trumpas..."

• Prez. A. Smetonos monografiją užsisakė: Alfonsas Pimpė — garbės prenumeratorius, Chicago. Prenumeratoriai: Petras Žilinskas — Los Angeles, Alfonsas Simonaitis — Chicago, Vaclovas Mažeika, Chicago,

New Jersey Lietuvių Tarybos suvažiavimo posėdis. Kalba inž. V. Mėlynis. Prieky sėdi: adv. Galinaitis, Kralikauskas, Iz. Dilienė, dr. Skripka ir kt.

Senesniųjų veikėjų veidai New Jersey Lietuvių Tarybos suvažiavime.

Mečys Šimkus — Chicago. Užsiprenumeravo A. Smetonos monografiją per Joną Povilaitį, Omahoje, Nebr.: Vincas Šarka, Jonas Šarka, Jonas Povilaitis, Stasys Pangonis ir Juozas Agurkis.

• Prezidento Antano Smetonos monografiją per ALT S-gos Worcesterio skyrių užsisakė garbės prenumeratorius: Antanas Vagelis. Prenumeratas: Kazys Čėsna ir Kazys Jonaitis.

PAIDIDĖJO "NEPRIKLAIMSOMA LIETUVA"

Kanados Lietuvių Centro Tarybos ir Spaudos Bendrovės "Nepriklausoma Lietuva" leidžiamas savaitraštis "Nepriklausoma Lietuva" išėjo spausdintas nauja mašina, kurią bendrovė įsigijo, vykdydama jau senokai užsimitą savo spausdintuvės atnaujinimo ir patobulinimo planą. "N.L." dabar lygiai tokio paties formato, kaip "Dirva". Nauja spausdinamoji mašina beesanti tradicinio tipo (ne offsetinė), tad iliustravime patobulėjimo dar nėra. Rinkinyse irgi dar tas pats, nors daugumoje iš aštuonių puslapių atspausdinimas jau geresnis, negu būdavo senąja mašina. Spausdinamoji mašina yra tik pirmoji didžioji naujiena to laikraščio leidime. Leidėjai linki sau ir skaitytojams, kad 1963-iais metais spausdintų būtų visiškai baigta komplektuoti ir apmokėta.

PHILADELPHIA

• Emilija Čekienė, iš New Yorko, sausio 27 d. pakviesta į literatūrinę popietę Philadelphiaje skaityti paskaitą temą: Išėivijos lietuvis — šių dienų kelyje į Lietuvos laisvę.

Šią šventę, kuri įvyks žinomo visuomenės veikėjo C. Chelenedo Lietuvių Banko salėje, 4 val. p. p. ruošia Philadelphiajos Lietuvių Moterų Atstovybės klubas, vadovaujamas sol. Juzės Augaitytės. Maloniai kviečiami visi atsilankyti.

BOSTON

• Bostono Skautų Vyčių "Geležinio Vilko" būrelis, šių metų vasario 9 d., 7:30 val. vak. rengia Užgavėnių šokių, Baltųjų Namų, Jamaica Plain. Prašom kitų apylinkės organizacijų tą vakarą parengimų neruošti.

REMKIME TALENTUS

Chicago skautės ir skautai deda visas pastangas išskirti talentus, kurių jaunimo tarpe nemažai užtinkame. Tam tikslui Chicago Skautininkų Ramovė ruošia talentų varžybas sausio 20 d. ir jų užbaigimą bei laimėjusių apdovanojimą sekmadienį, sausio 27 d.

Šis kreipimasis į Jus, mielos sesės ir broliai skautininkai ir visi skautų rėmėjai, tikime, nebus be atgarsio. Maloniai prašome visas ir visus bent mažą, kad ir kukliausia aukla prisidėti prie laimingųjų laimėtojų apdovanojimo.

Kiekvieno malonus dėmesys skatins mūsų jaunuosius tobulėti savo srityje, o šių varžybų rengėjams suteiks patį didžiausią atpildą jaučiant, kad dirbame ir esame su jaunimu visi, o ne tik kai kurie iš mūsų vadovų.

Aukus prašome siųsti šių varžybų Dovanų Telkimo Komisijos išdininkės vardu: sktn. Aldona Gasnerienė, 6519 S. Rockwell St., Chicago 29, Ill.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

Ivona Pranckevičiūtė ir Vytautas Banellai džiaugiasi vedybinio pyragu. Jaunuosius sutuokė prel. Balkūnas Maspeth Lietuvių bažnyčioje, New Yorke.

Vyt. Maželio nuotrauka

AMERIKOS LIETUVIŲ INŽINIERIŲ
IR ARCHITEKTŲ SĄJUNGOS
CHICAGOS SKYRIAUS
TRADICINIS

METINIS BALIUS

1963 m. vasario mėn. 2 d., šeštadienį,
AMBASSADOR WEST VIEŠBUTYJE,
1300 North State Parkway.

Priėmimas — 7:30 v. v. FOUR GEORGES
patalpoje, II aukštas.

VAKARIENĖ — ŠOKIAI — GUILDHALL
salėje, I aukštas.

Šokiams gros FREDDY FISCHER orkestras,
pagarsėjęs europietiška muzika.

Viešbučio durininkai už arbatpinigius
pasirūpins mašinų pastatymu.

Stalus po 12 žmonių arba pavienes vietas
galima rezervuoti: DAINA T. V. — 3321 So.

Halsted Street, telef. CL 4-5665, Chicagoje.

Grupė jaunųjų aktorių, dalyvavusių Maironio šeštadieninės mokyklos Brooklyne kalėdiniam vaidinimui. Vyt. Maželio nuotrauka

Mielam

KAZIMIERUI GAIŽUČIUI

ir šeimai, jo mylimai motinai Lietuvoje mirus,
giliai užjaučiame ir kartu liūdime

D. ir O. Mekišius

Balfo 55 sk. valdybos vicepirmininkui

KAZIMIERUI GAIŽUČIUI

ir jo šeimai, jo mylimai motinai Lietuvoje mirus,
reiškia nuoširdžią užuojautą

Balfo 55 sk. valdyba:

P. Makauskas ir F. Navickas
P. Mikšys, J. Balbotas,